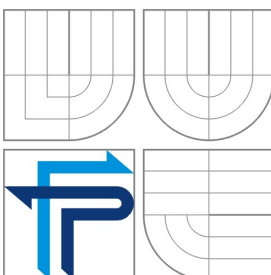

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ (ÚF)

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

PODNIKATELSKÝ ZÁMĚR STAVBY NOVÉHO FOTBALOVÉHO STADIONU V BRNĚ

PROSPECTUS OF BUILDING A NEW FOOTBALL STADIUM IN BRNO

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Adam Skovajsa

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. Petr Mandelík, Ph.D.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá problémem ohledně fotbalového stadionu v Brně. V první části se zaměřím na teorii podnikatelského plánu a na strukturu veřejných financí v České republice a v Evropské unii. Ve druhé se pokusím analyzovat současnou situaci a navrhnout optimální řešení.

This Bachelor's thesis deals with a problem of football stadium in Brno. In the first part I focus on a theory of business plan and on the structure of public finance in the Czech Republic and in the European Union. In the second part I try to analyse the current situation and to propose an optimal solution.

Klíčová slova

Stadion, rozpočet, dotace, fondy, podnikatelský plán

Stadium, budget, dotation, funds, business plan

SKOVAJSA, A. *Podnikatelský záměr stavby nového fotbalového stadionu v Brně*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2006. 60 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Petr Mandelík, Ph.D.

Poděkování

Děkuji Ing. Petru Mandelíkovi Ph.D. za odborné vedení mé práce a cenné připomínky.

Obsah

1. Úvod.....	9
2. Vymezení problému a cíl práce.....	10
3. Teoretická východiska práce.....	11
3.1. Podnikatelský plán.....	11
3.1.1. Sestavení podnikatelského plánu.....	11
3.1.2. Struktura návrhu podnikatelského plánu.....	12
3.1.3. Jednotlivé části podnikatelského plánu.....	13
3.1.4. Požadavky na podnikatelský plán	15
3.2. Veřejné finance v ČR.....	16
3.2.1. Rozpočtová soustava v ČR.....	16
3.2.2. Státní rozpočet ČR.....	16
3.2.3. Kraje	17
3.2.4. Obce.....	17
3.2.5. Veřejné příjmy a výdaje	18
3.2.6. Veřejné projekty a veřejné výdajové programy.....	20
3.3. EU.....	22
3.3.1. Rozpočet EU.....	22
3.3.2. Příjmy.....	23
3.3.3. Výdaje.....	23
4. Analýza problému.....	28
4.1. Argumenty proti stavbě.....	29
4.1.1. Nezáměr diváků.....	29
4.1.2. Potřeba finančních prostředků na jiné věci.....	30
4.2. Poloha stadionu.....	31
4.2.1. Současný městský stadion na Srbské.....	31
4.2.2. Za Lužánkami.....	35
4.2.3. Nové místo.....	37
4.3. Velikost, využitelnost, účel.....	38
4.3.1. Národní stadion.....	38
4.3.2. Zemský stadion.....	41
4.3.3. Stadion pouze pro místní účely.....	42
4.4. Financování.....	43
4.4.1. ČMFS, UEFA, FIFA.....	43
4.4.2. Město a kraj.....	43
4.4.3. Stát.....	44
4.4.4. EU.....	44
4.4.5. Soukromý investor.....	46
4.4.6. Finance v konkrétních číslech.....	47
5. Návrh řešení.....	48
5.1. Schéma řešení.....	48
5.2. Investiční část.....	50
5.3. Provozní část.....	52
5.4. Shrnutí návrhu financování.....	53
6. Závěr.....	56
7. Seznam použité literatury.....	57
8. Seznam použitých zkratk.....	59
9. Seznam příloh.....	60

1. Úvod

Role sportu obecně by se neměla stávat druhořadou. Podle mého názoru je potřeba podporovat sportovní aktivity na všech úrovních, zejména na té profesionální. Sport se tak může stát vzorem či inspirací pro široký okruh lidí, zejména pro mládež. V Brně je však již několik let sportovní infrastruktura poměrně silně podhodnocena. Důkazem jsou ruiny zimního a fotbalového stadionu v areálu Za Lužánkami, na kterých brněnské kluby zažily slavné časy.

V této práci jsem se rozhodl zabývat fotbalovým stadionem v Brně, současným stavem a možnostmi zlepšení situace. Pravdou je, že o stavbě nového stadionu se již nějakou dobu mluví. V práci chci zjistit, jestli se jedná jen o slova, nebo se skutečně schyluje k realizaci projektu a tím i k vzestupu sportu v Brně i v celém regionu, což by mohlo znamenat zviditelnění v národním i mezinárodním měřítku.

2. Vymezení problému a cíl práce

K napsání práce na toto téma mě inspirovala potřeba nového fotbalového stadionu v Brně a zároveň kritický stav sportovního areálu Za Lužánkami. Areál již několik let chátrá a tyto prostory nedaleko od centra města jsou naprosto nevyužité.

Problémů se současným Městským fotbalovým stadionem na Srbské ulici je hned několik. Patří mezi ně špatná dostupnost, nedostatek míst k parkování, minimum krytých tribun, příliš velká vzdálenost ochozů od hřiště, špatná akustika a další. Stadion sice vyhovuje normám Českomoravského fotbalového svazu pro první ligu, ale od letošního roku již nesplňuje některé požadavky Evropské fotbalové unie, proto by se na něm nedala odehrát utkání prestižních evropských soutěží - poháru UEFA či Ligy mistrů, v úvahu připadá pouze jejich předkolo. Vyloučeno je také konání zápasů národního týmu. Domnívám se, že druhé největší město v České republice by mělo ve fotbale a v celém sportu sehrávat důležitější roli, než je tomu v současnosti.

Cílem práce je pokusit se vyřešit problém s fotbalovým stadionem v Brně, pokusit se najít východisko z této nepříjemné situace. Najít optimální místo, určit ideální velikost a účel a zjistit, zda by bylo možné na projekt sehnat potřebné finanční prostředky. Vzhledem k tomu, že o stavbě nového stadionu se mluví převážně v období voleb do městského zastupitelstva, pokusím se zjistit, jestli se na projektu skutečně pracuje nebo zůstává jen u slov.

3. Teoretická východiska práce

3.1.Podnikatelský plán

Podnikatelský plán slouží zpravidla dvěma účelům. Jednak je to jakýsi vnitřní dokument, který slouží jako základ vlastního řízení firmy. Jeho hlavní význam však spočívá v jeho externím uplatnění, především v případě, kdy firma hodlá financovat podnikatelský projekt z části, nebo zcela pomocí cizího kapitálu, případně se uchází o některý druh nenávratné podpory. V tomto případě je totiž potřeba přesvědčit poskytovatele kapitálu o výhodnosti a nadějnosti projektu, o výnosnosti a návratnosti vložených prostředků a o přiměřené míře podnikatelského rizika (5).

3.1.1.Sestavení podnikatelského plánu

Potřeba sestavení podnikatelského plánu vzniká vždy, když je nutno získat finanční zdroje. Pomocí těchto plánů dochází k přesvědčování potenciálních investorů, že projekt má naději na úspěch a tím je přimět k poskytnutí kapitálu na jeho financování. Aby měla žádost o kapitál naději na úspěch, je třeba, aby splňovala tyto hlavní podmínky: srozumitelnost, stručnost, logičnost, pravdivost a čísla (1).

K těmto podmínkám uvedu některé doplňující informace níže v dalším textu podle literatury (1).

Srozumitelnost

- jednoduché vyjadřování
- nesnažit se vyjádřit příliš mnoho myšlenek v jedné větě
- nechat každou větu logicky vyplynout s věty předešlé
- kde je to vhodné, seřadit informace do tabulkové formy

Stručnost

- zanechání pouze nejzákladnějších údajů v plánu
- co největší zestručnění

Logičnost

- nápady by měly následovat za sebou v logické návaznosti (pro lepší pochopitelnost)

- plán by neměl obsahovat části (odstavce), které si svým obsahem odporují

Pravdivost

- nezveličovat důležitost svého projektu

Číslo

- slova musí být podložena co nejpřesnějšími čísly
- číselné údaje uvádět všude, kde je to možné (1)

3.1.2.Struktura návrhu podnikatelského plánu

Na formě našeho podnikatelského plánu závisí udržení zájmu čtenáře. Naše informace musí především dodržovat logickou strukturu. V literatuře (1) je uvedena tato vzorová struktura:

- stručné prohlášení o cílech podnikání
- odhad trhu, kam hodláme vstoupit
- odbornost, zkušenosti a peníze, které budou do podnikání vloženy
- zvláštní výhody, které naše výrobky či služby přinesou našim zákazníkům
- způsob založení podniku
- dlouhodobý výhled
- finanční cíle
- o jaké množství peněz žádáme a jak budou použity
- dodatečné informace (podporující naše předešlá tvrzení, včetně odhadu výnosů a dalších finančních předpokladů)
- dřívější výsledky našeho podnikání (kde je to možné)

Uvedený seznam lze samozřejmě doplnit o skutečnosti, které by byly v zájmu investora. Například obecní úřady by měly zájem o informace ohledně vlivu našeho podnikání na snížení nezaměstnanosti (1).

3.1.3. Jednotlivé části podnikatelského plánu

Obsahem literatury (1) je také výpis jednotlivých částí podnikatelského plánu, kterých je podle tohoto zdroje deset.

- **Stručné prohlášení**

Podstatou je jednoduše sdělit, o co jde. V první větě by mělo být řečeno, co zamýšlíme, ve druhé jak velkou částku peněz potřebujeme a na co ji chceme použít (1).

- **Trh**

Pro úspěch v podnikání je důležité nalezení a využití dostatečně velkého trhu. Ani v případě sestrojení převratného výrobku není jistota úspěchu dána. Je tedy důležité provést důkladný průzkum trhu a získat prostředky k zavedení výrobku na tento trh (1).

- **Odbornost, zkušenosti a zdroje zainteresovaných osob**

Investor bude chtít získat co nejvíce informací jak o projektu, tak o lidech, kteří projekt plánují. Nutností je tedy podrobná zpráva o podnikatelské činnosti své i svých partnerů. Nejdůležitější roli zde hrají výsledky dosažené v minulosti a odborné vzdělání. Školy a akademické tituly zde nemají takový význam. Velkou vypovídací schopnost pro investora však má i výše vlastní investice (1).

- **Výhody našeho výrobku**

V této části se obvykle nejvíce projevuje nadšení z nového nápadu. Je však potřeba toto nadšení do určité míry omezovat a uvažovat co možná nejstřízlivěji. Nových nápadů se rodí spousty a jistě i investor se s mnohými setkal. Proto je potřeba předložit něco lepšího než ostatní a zároveň něco reálného. Není také vhodné používat příliš mnoho přídavných jmen v superlativech, lepší je vše doložit čísly (1).

Informace podle (1), které by měly být v této části obsaženy:

- stručný popis výrobku nebo myšlenky
- jak funguje
- jaké jsou přednosti oproti konkurenci
- jakékoli nezávislé ocenění

- **Metoda**

Přiblížení toho, s jakým přehledem a úsilím se do podnikání pustíme. Podle (1) je vhodné rozvést následující body:

- jakým způsobem budeme produkt na trhu nabízet - jestli budeme mít své vlastní prodejní kapacity, co podnikneme v oblasti reklamy atd.
- časový plán (pokud je to možné)
- struktura řízení podniku – kdo je za co zodpovědný, styk jednotlivých skupin mezi sebou, interval pracovních porad, informování zaměstnanců
- výrobní metoda použitá při zahájení projektu, popis budov a objektů, které budeme používat, popis strojního vybavení
- kvalifikace zaměstnanců a jejich předpokládaný počet na začátku a později
- způsob kontroly a řízení finančních záležitostí podniku (1).

- **Dlouhodobý výhled**

Zde by mělo být uvedeno, jak si představujeme vývoj podniku a trhu v příštích dvou, pěti a více letech. Mělo by také být zmíněno, co zamýšlíme udělat s potenciální konkurencí. Vedle odhadů vývoje prodeje se můžeme také zmínit také o věcech, kterými se hodláme zabývat později – například vývoj nových výrobků, vstup na nové trhy a podobně (1).

- **Použití fondů**

Tento bod se zabývá tím, proč potřebujeme investorovy peníze a k čemu je použijeme. Doporučuje se zdůraznit výši vlastní investice. Nikdo nebude vkládat peníze do projektu, do kterého neinvestuje podstatným dílem jeho tvůrce (1).

- **Finanční cíle**

Sem spadá stručný souhrn všech důležitých bodů, podle (1) se uvádí:

- předpokládaný obchodní obrat za první rok
- předpokládaný čistý zisk za první rok
- jak velká část poskytnuté půjčky bude splacena za jeden rok
- jaké jsou naše plány pro druhý rok

Nemusíme za každou cenu dokazovat, že podnik dosáhne zisku hned v prvním roce. Pokud dáme najevo, že očekáváme zisk až po delší době, investor s tím bude počítat (1).

- **Dodatky**

Jedná se o dokumentaci, která dokazuje, že vše, co jsme uvedli, je pravdivé. „Poslední a nejdůležitější dodatek bude podrobný finanční odhad. Ten může mít různou formu, od jednoduchého odhadu peněžních příjmů na formuláři dodaném bankou až po složitý „podnikatelský model“ připravený profesionálním účetním“(1, str. 12).

- **Minulost podniku**

Stručná část obsahující jen fakta, která jsou založena na revidovaných obchodních výsledcích. Měly by být uvedeny výsledky a účetní rozvaha za alespoň tříleté období. Jedná-li se o založení nového podniku, tento bod je samozřejmě vynechán (1).

3.1.4. Požadavky na podnikatelský plán

Podle literatury (5) by měl podnikatelský plán splňovat určité požadavky, z nichž některé jsem již uvedl výše:

- stručnost a přehlednost
- jednoduchost – nezacházet příliš do technických a technologických detailů
- demonstrovat výhody
- orientace na budoucnost – vystižení trendů, zpracování prognóz a jejich využití k charakteristice toho, co má být dosaženo
- být co nejvěrohodnější a realistický
- nebyt příliš optimistický ale ani pesimistický z hlediska tržního potenciálu
- nezakrývat slabá místa a rizika projektu
- upozornit na konkurenční výhody projektu a silné stránky firmy
- prokázat schopnost firmy hradit úroky a splátky (v případě užití bankovního úvěru k financování projektu)
- prokázat, jak může věřitel získat zpět vynaložený kapitál s patřičným zhodnocením
- kvalitní zpracování i po formální stránce (5).

Za výstižnou považuji definici podnikatelského plánu z knihy Jiřího Fotra. „Podnikatelský plán je třeba chápat jako stále živý a vyvíjející se dokument, který je třeba neustále adaptovat a upravovat vzhledem k měnícím se podmínkám“ (5, str. 175).

3.2. Veřejné finance v ČR

3.2.1. Rozpočtová soustava v ČR

Soustava veřejných rozpočtů je závislá na územně správním uspořádání státu. Každý rozpočet má svoji relativní samostatnost, která je dána dispozicí vlastní příjmové základny. Mezi jednotlivými rozpočty však existují vazby v podobě přesunů prostředků. Jedná se většinou o přesuny z rozpočtů vyšší úrovně k nižší (16).

„Jednotnost rozpočtové soustavy a srovnatelnost rozpočtových procesů je v České republice zabezpečena rozpočtovými pravidly, daňovou legislativou, finančně správními předpisy o obcích a rozpočtovou skladbou“ (7, str. 74).

Odpovědné orgány za průběh a kontrolu v rámci veřejné rozpočtové soustavy jsou Ministerstvo financí ČR, Finanční ředitelství, Finanční úřady a finanční odbory obecních orgánů a organizací (7).

Do rozpočtové soustavy ČR podle (7) patří:

- **Soustava veřejných rozpočtů** – nejvýznamnější součást rozpočtové soustavy, prochází jimi největší část objemu veřejných finančních prostředků
 - ✓ státní rozpočet
 - ✓ krajské rozpočty
 - ✓ místní rozpočty (rozpočty měst a obcí)
 - ✓ rozpočty příspěvkových a rozpočtových organizací
- **Mimorozpočtové fondy**
 - ✓ státní účelové fondy
 - ✓ fondy měst a obcí (7).

3.2.2. Státní rozpočet ČR

Státní rozpočet je obecně považován za nejvýznamnější veřejný rozpočet, protože shromažďuje největší část veřejných příjmů. Rozpočtový proces sestavování státního rozpočtu ČR začíná už na jaře předchozího roku a při bezproblémovém procesu by měl být schválen Poslaneckou sněmovnou do začátku rozpočtového roku, což je 1. ledna

kalendářního roku. Pokud schválen není, dočasným systémem hospodaření s rozpočtovými prostředky se stává Rozpočtové provizorium (7).

„Příjmy a výdaje státního rozpočtu se člení na kapitoly státního rozpočtu a jsou přesně stanoveny zákonem. Státní rozpočet vychází ze střednědobého výhledu, který se sestavuje vždy na období dvou let bezprostředně následujících po roce, na který je předkládán státní rozpočet. Ukazatel výdajů na programy nebo projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie jsou pro vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu závazné“ (7, str. 76).

„Rozpočtová sféra je napojena na platební systém, který je u nás dosti silně centralizován. Všechny příjmy a výdaje státního rozpočtu se realizují na běžném účtu clearingového centra České národní banky – v tzv. Státní pokladně“ (7, str. 76). Státní pokladna technicky obsluhuje státní rozpočet, především řídí likviditu a dluhové služby (7).

3.2.3.Kraje

„Kraj je územním společenstvím občanů, kteří mají právo na samosprávu“ (7, str. 81). Kraj má vlastní majetek a vlastní příjmy a hospodaří podle zákonem stanovených podmínek. V právních vztazích vystupuje vlastním jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá. Kraj spravuje své věci samostatně, státní orgány mohou do této samostatné působnosti zasahovat pouze zákonem stanoveným způsobem. Státní správu vykonávají orgány kraje jako svou přenesenou působnost, přičemž je kraj správním obvodem. Orgány kraje jsou zastupitelstvo, hejtman, rada kraje a krajský úřad (7).

3.2.4.Obce

„Obec v České republice je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek vymezený hranicí území obce“ (7, str.78). Stejně jako kraj je obec veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Orgány obce jsou zastupitelstvo, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Obce spravují své záležitosti samostatně. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasáhnout jen zákonem stanoveným způsobem (7).

3.2.5. Veřejné příjmy a výdaje

VEŘEJNÉ PŘÍJMY

Mnoho lidí si při úvahách o příjmech veřejných rozpočtů představí daně. Ačkoliv daně jsou převážným zdrojem příjmů veřejných rozpočtů, existují i jiné finanční zdroje, s kterými mohou vlády počítat.

Veřejné příjmy jsou podle literatury (12) tvořeny těmito složkami:

- příjmy neúvěrové, tj. daně a poplatky,
- příjmy úvěrové (půjčky).

Důležitá je definice daně, uvádím tu, která je dostupná na internetových stránkách Ministerstva vnitra. „**Daň** je povinná, nenávratná, neekvivalentní a neúčelová platba do veřejného rozpočtu, a je obvykle pravidelná. Povinnost subjektů platit daně je v současnosti určena zákonem. Vzhledem k tomu, že daně představují zcizení části majetku poplatníků, nemůže je vláda vybírat, aniž by k tomu neměla oporu v zákonu. Zákon též vymezuje způsob výběru každé daně“ (12).

Mezi daně podle definice lze zařadit i cla. Dalo by se o nich uvažovat jako o daních ukládaných na dovoz nebo vývoz. Dále do této kategorie příjmů spadají i příspěvky na sociální zabezpečení, které se povinně platí buď do státního rozpočtu nebo do zvláštních veřejných fondů, které jsou formálně odděleny od státního rozpočtu. Jsou na něj však fakticky napojeny prostřednictvím dotací, kterými se každoročně vyrovnávají schodky těchto fondů ze státního rozpočtu (přebytky fondů sociálního zabezpečení mohou být též převedeny do státního rozpočtu) (12).

„**Poplatek** je na rozdíl od daní dobrovolný, ekvivalentní a účelový, protože je to cena za službu nebo zboží, které poskytuje veřejný sektor“ (12). V případě poplatku můžeme hovořit o situaci známé ze soukromého poskytování statků - jde o transakci, při níž si subjekty kupují od vlády na základě dobrovolného rozhodnutí službu nebo zboží, o které mají zájem. Zisk z poplatků je určen na financování produkce poskytovaných služeb a zboží. Mezi poplatky tak můžeme zařadit každou platbu úřadu nebo státnímu podniku za službu nebo zboží, například i nákup jízdenky na státní železnici nebo poplatek v obecní knihovně. V praxi však výše poplatku zdaleka nemusí odpovídat ceně. Je tomu tak zejména proto, že o veřejných a smíšených veřejných statcích lze těžko mluvit v tržních kategoriích. Poplatek bývá také často záměrně stanoven

jako nižší nebo vyšší, než například výrobní náklady. Rozdíl je potom dotován z veřejného rozpočtu nebo se stává jeho zdrojem (12).

Podle pravomoci ukládání daní rozlišujeme, zda jsou daně ukládány na:

- nadnárodní úrovni (například cla EU),
- centrální úrovni (ve federálních státech na federální úrovni),
- státní (provinciální apod.) úrovni (týká se federálních států),
- místní úrovni.

„Zvláštní postavení mají tzv. **daně sdílené**, které jsou vybírány podle celostátně platných pravidel, a jejichž výnos je podle určitého klíče rozdělen mezi jednotlivé úrovně státní správy“ (12). V České republice se jedná o daně z příjmů právnických a fyzických osob, které sdílí místní rozpočty se státním rozpočtem. U daně z příjmů fyzických osob je příjmem státního rozpočtu srážková daň. Naproti tomu daň ze zaměstnání, nebo daň placená na základě daňového přiznání, je příjmem rozpočtů místních. Daň z příjmů právnických osob je rozdělena v daném poměru mezi státní a obecní rozpočty, přičemž nezáleží na tom, kolik daně bylo vybráno kterým finančním úřadem (12).

„Zvláštním typem daně jsou tzv. **daně svěřené**, kdy je celostátně jednotným způsobem stanovená a vybíraná daň vybrána jednotlivými územně správními celky s tím, že výnos patří jim“ (12). Mezi daně svěřené bychom mohli zařadit daň z nemovitostí v České republice, která plyne sice celá do rozpočtů obecních tam, kde byla vybrána, ale je stanovena celostátně, a obce nemají možnost rozhodnout zda bude daň ukládána, a určit její výši (12).

Státní rozpočet i ostatní veřejné rozpočty mají povinnost řídit se při klasifikaci svých příjmů závaznými zákonnými pravidly rozpočtové skladby. Podle těchto pravidel jsou jednotlivé příjmové položky řazeny do jednotlivých tříd a podtříd podle druhů. V České republice se státní rozpočet skládá ze čtyř tříd příjmů, a to daňových, nedaňových, kapitálových, a z příjmů z přijatých dotací.

VEŘEJNÉ VÝDAJE

„Na veřejné výdaje lze nahlížet jako na tok finančních prostředků, které jsou v rámci veřejné rozpočtové soustavy alokovány na realizaci různých fiskálních funkcí státu (resp. vlády, města nebo obce), a to na principu nenávratnosti (částečné nebo plné)

a neekvivalence“ (12). Veřejné výdaje by měly být v rámci veřejných rozpočtů kryty veřejnými příjmy, nebo může docházet i k jejich dluhovému financování, jak je obvyklé v praxi (12).

Účely veřejných výdajů jsou rozmanité. Nejstarším účelem, který platí i v současné době, je financování činností samotné vlády a státní či místní správy, včetně jejich různých orgánů, institucí a organizací. Tradiční jsou také výdaje na obranu, bezpečnost, soudnictví a podobně (12).

S rozšířením aktivit státu však přibýly další účely, které potřebují finanční podporu státu. Mezi takové patří například výdaje na sociální, vzdělávací, kulturní, ekologické a jiné cíle. Veřejné výdaje lze jednoduše rozdělit do dvou velkých skupin:

- ✓ tzv. vládní výdaje
- ✓ transfery

Vládní výdaje se dále podle účelu mohou dělit na vládní výdaje spotřebního charakteru a vládní výdaje investičního charakteru. Oba typy výdajů zahrnují prostředky, které slouží k financování institucí i k financování projektů nebo programů. Ty mohou být realizovány nejen prostřednictvím státních a místních institucí, organizací či firem, ale také soukromými ziskovými a neziskovými firmami formou spolufinancování nebo veřejných zakázek (12).

Transfery jsou prostředky, které se poskytují s určitým cílem různým subjektům, kterým ale nevzniká povinnost zpětného plnění. Subjekt tedy obdrží transfer, ale nemusí nic vyprodukovat ani poskytnout. Jedná se typický příklad principu neekvivalence v rámci veřejných financí (12).

3.2.6. Veřejné projekty a veřejné výdajové programy

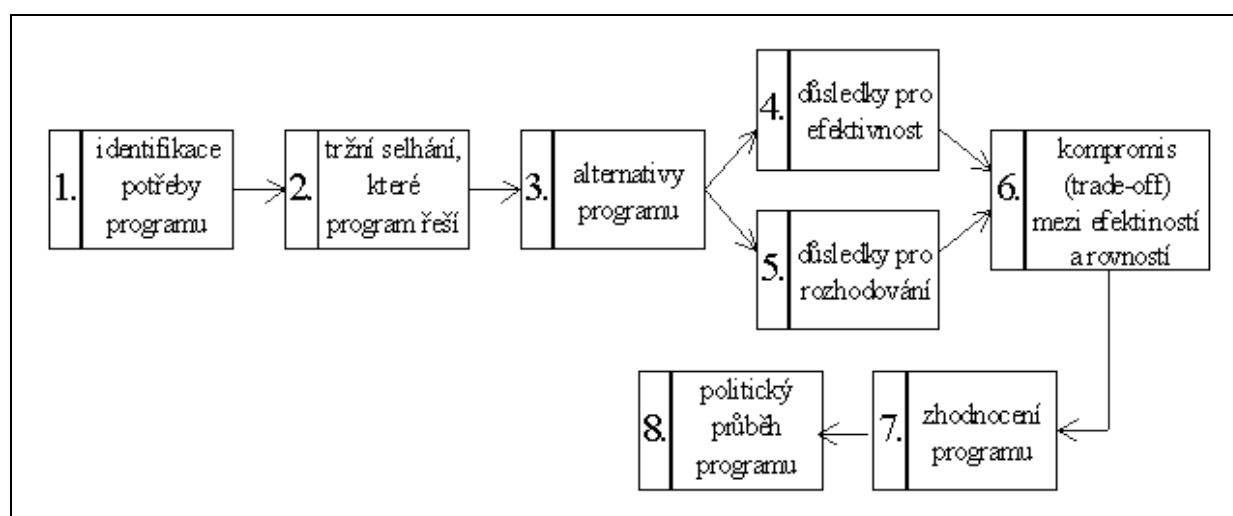
U veškerých veřejných výdajů včetně různých veřejných projektů či veřejných výdajových programů je nutno dbát na efektivnost. Teoreticky není obtížné efektivnost definovat, vyvstávají ale problémy při rozhodnutí uplatnit tento pojem k hodnocení reálných výdajových aktivit, projektů či programů. U většiny výdajových programů a projektů je obtížné vyjádřit výstupy (produkci nebo výkony) a už vůbec není jednoduché stanovit, jaké hledisko by mělo převažovat při posuzování jejich efektivnosti. Jedna z verzí je posouzení pouze nákladů a výnosů, v úvahu ale přicházejí

mnohá další hlediska. Důležité je například také hledisko účinnosti, které zkoumá, zda a nakolik daný veřejný projekt nebo program splňuje původní cíle, kvůli nimž byl navržen, schválen a uveden do praxe, a také nakolik je jeho realizace účelná v praxi (12).

Při rozhodování o veřejných výdajích, projektech či programech, a jejich efektivnosti, je proto potřeba klást si následující otázky, jak je uvedeno v literatuře (12):

- který výdaj, projekt nebo program bude nejlépe splňovat daný cíl (**otázka účinnosti**),
- který z nich je reálné zavést (**otázka účelnosti**),
- který z nich je nejlevnější (**otázka hospodárnosti**).

Problémem také je, pomocí jakých ukazatelů či nástrojů uvedené prvky efektivnosti vyjádřit, měřit a porovnávat. Existují různé přístupy, metody a způsoby analýzy efektivnosti veřejných výdajů, veřejných projektů a veřejných výdajových programů. Jako příklad uvádím postup analýzy efektivnosti podle J. E. Stiglitze (15).

obrázek 1 Dílčí kroky analýzy efektivnosti veřejných výdajů, projektů a programů podle J. E. Stiglitze (Pramen: Stiglitz, J. E.: *Ekonomie veřejného sektoru*. Grada, Praha 1997, s. 283.)

Obecně by se dalo říci, že sledují stejný cíl: měřitelným způsobem prokázat, co, kdo a s jakými společenskými náklady a výnosy získá. Vedle toho jde také o to ukázat, jak se společenské náklady na tyto výdajové aktivity státu (města, regionu, obce) rozdělí mezi potenciální spotřebitele (15). Vzhledem k existenci krátkodobých i dlouhodobých projektů je třeba zohlednit také faktor času.

3.3.EU

3.3.1.Rozpočet EU

Rozpočty mezinárodních a nadnárodních organizací včetně rozpočtu Evropské unie vznikají díky přesahování veřejných financí na mezinárodní úroveň. Mezinárodní veřejné finance můžeme tedy vymezit jako peněžní vztahy vznikající při získávání, rozdělování, přerozdělování a užití peněz mezinárodními organizacemi a seskupeními, které mají svůj původ v národních veřejných financích. Mezinárodní veřejné finance slouží k zajištění národních, regionálních a místních veřejných statků, které nabyly mezinárodního charakteru. Zahrnují vztahy související s nákupem výrobků a služeb na mezinárodních a národních trzích od soukromých subjektů i od veřejného sektoru. Mezinárodní veřejné finance obsahují také transferové platby, což jsou neekvivalentní finanční operace, jako je například mezinárodní pomoc, granty, dotace a subvence z mezinárodních veřejných zdrojů a podobně(16).

Role mezinárodních veřejných financí se s postupující globalizací, vzájemnou závislostí ekonomik a rychlým rozvojem mezinárodního obchodu stává stále významnější. Stejně jako u národních veřejných financích jsou i ty mezinárodní založeny na **třech základních principech**:

- **neekvivalence** – zdroje plynoucí do veřejného rozpočtu z určité země se ne vždy rovnají přínosům pro danou zemi
- **nenávratnost** – žádný členský stát nemá automaticky nárok na návratnost finančních zdrojů
- **nedobrovolnost** – daně byly ve státech zaplacený nedobrovolně (ze zákona), výše úhrady daného státu je pod určitým tlakem příslušného integračního celku (16).

Mezinárodní veřejné finance se podle (16) sestávají ze tří hlavních složek, jimiž jsou:

- **klasické rozpočty** – prostředky se v rozpočtu bezrozdílně shromažďují a vydávají, není zde vazba mezi příjmy a výdaji
- **mimorozpočtové fondy** – základním znakem je účelovost mezi konkrétními příjmy a výdaji, tedy možnost využití určitých peněžních prostředků je omezena na financování předem stanovených potřeb

- **mezinárodní agentury** – typově se jedná o fondy a instituce stojící na hranici veřejných financí (např. Evropská investiční banka – jejím prvotním cílem není zisk, ale podpora investičních projektů formou výhodných úvěrů a to i třetích zemí, pokud jsou v souladu s prioritami Evropské unie)(16).

Státní rozpočty plní tři základní funkce, které jsou do určité míry vlastní i pro rozpočet Evropské unie. Jedná se o funkce:

- **alokační** – rozhodování o tom, jaké bude použití disponibilních veřejných zdrojů, realizace prostřednictvím rozpočtových výdajů
- **distribuční** – uplatňování principu solidarity mezi zeměmi a regiony (některé země dostávají z rozpočtu Evropské unie více, než do něj přispívají, a naopak)
- **stabilizační** – například podpora zaměstnanosti a hospodářského růstu financované ze strukturálních fondů Evropské unie (16)

3.3.2. Příjmy

Příjmová a výdajová stránka rozpočtu Evropské unie je bohatě strukturovaná. Příjmy a výdaje v rozpočtovém roce musí být vyrovnané. Rozpočet je zcela financován z vlastních zdrojů (16).

Mezi vlastní příjmy rozpočtu patří:

- celní výnosy – jedná se o cla uvalovaná na zboží dovážené z třetích zemí, členské státy si zanechají pouze malou část těchto příjmů na krytí administrativních nákladů, zbytek se odvádí do společného rozpočtu
- zemědělské dávky – celní poplatky za dovoz zemědělské produkce, méně stabilní výnos, jejich podíl v rozpočtu dlouhodobě klesá
- DPH – jedná se o část DPH vytvořené v členských zemích
- příspěvek jednotlivých členských zemí – vychází z jejich síly (odvozeno od HDP), uplatňuje se tehdy, pokud předcházející zdroje nestačí (16).

3.3.3. Výdaje

Výdaje rozpočtu Evropské unie jsou ještě pestřejší než jeho příjmy. Rozhodující část je orientována na financování ekonomických, sociálních a regionálních programů

v členských státech, případně v třetích (asociovaných) zemích. Rozpočtové prostředky se rozdělují na části podle povahy nebo jejich určení (16).

Rozpočet EU na období 2000 - 2006 (v miliardách EUR)		
Zemědělství	297,74	46,31%
Strukturální politika	213,00	33,13%
Vnitřní politiky	42,35	6,59%
Administrativa	32,10	4,99%
Zahraniční politika	31,90	4,96%
Pomoc asociovaným zemím	21,84	3,40%
Rezervy	4,05	0,63%
Celkem	642,98	100,00%

Tabulka 1 Rozpočet EU na období 2000 – 2006 (v miliardách EUR)

Pramen: Veřejná správa 19/2000

ZEMĚDĚLSTVÍ

Jak je uvedeno v tabulce, největší část rozpočtu odčerpává zemědělství. V minulosti byl podíl výdajů na zemědělský sektor ještě vyšší (až 70%). Tato situace je důsledkem uplatňování modelu společné zemědělské politiky, který se orientuje na garantování cen zemědělských výrobků, aby se udržela soběstačnost v agrárních produktech a zároveň se zachovaly příjmy farmářů. Výdaje se hradí z Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu. Hlavním nástroji této politiky jsou cenové intervence, refundace při vývozu do třetích zemí a přímé platby zemědělcům (16).

STRUKTURÁLNÍ FONDY

Druhou největší výdajovou položkou v uvedeném období jsou výdaje ze strukturálních fondů. Prostřednictvím těchto fondů přispívá Unie k rozvoji zaostávajících regionů, k restrukturalizaci průmyslových oblastí, které se ocitly v obtížné situaci, k ekonomické diverzifikaci venkovských oblastí, kde je zemědělství na ústupu, či k revitalizaci zanedbaných městských oblastí. Patří sem:

- Evropský fond regionálního rozvoje
- Evropský sociální fond
- Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond

Výdajová činnost uvedených fondů je koordinována a bohatě dotována. Hlavním cílem je snížit rozdíly mezi jednotlivými regiony Evropské unie tak, aby se vytvořila ekonomická a sociální rovnováha (16).

K jednotlivým fondům se dále rozepíší podrobněji s pomocí literatury (16).

✓ **Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)**

- založen v roce 1975
- cílem je snížení sociální a ekonomické nerovnováhy mezi jednotlivými regiony zemí Evropské unie

V letech 2000 – 2006 byla finanční pomoc z tohoto fondu zaměřena na:

- investice do výroby určené k vytváření nových nebo stávajících pracovních míst
- investice do infrastruktury
- investice do vzdělání a zdraví
- místní rozvoj a rozvoj malého a středního podnikání v problémových regionech
- výzkum a rozvoj
- investice zaměřené na životní prostředí

✓ **Evropský sociální fond (ESF)**

- vznik v roce 1958

Ve zmíněném období tento fond slouží následujícím oblastem:

- integrace nezaměstnaných, zejména osob postižených dlouhodobou nezaměstnaností
- integrace mladých lidí do pracovního procesu
- integrace osob vyloučených z trhu práce
- podpora stejných příležitostí na trhu
- adaptace pracovníků na průmyslové změny
- stabilizace a růst zaměstnanosti
- posílení lidského potenciálu ve výzkumu, vědě a technologii
- posílení systémů vzdělávání a další kvalifikace

✓ **Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (EAGGF)**

- založen v roce 1958

- finanční nástroj pro politiku rozvoje venkova

Fond je orientován na následující aktivity:

- podpora farmaření a zachování životaschopných farmářských komunit v horských nebo méně příznivých oblastech
- podpora začínajícím mladým farmářům
- podpora ustanovení producentůvých asociací
- konverze, diverzifikace, reorientace a podpora kvality zemědělské produkce
- rozvoj venkovské infrastruktury
- podpora investic do cestovního ruchu
- ostatní opatření typu: prevence přírodních katastrof, obnova vesnic, rozvoj a využití lesů, ochrana prostředí a krajiny a finanční řízení

✓ **Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG)**

- založen v roce 1992
- zahrnuje změny v rybářském sektoru, modernizace loďstva, rozvoj chovu ryb, ochrana některých přímořských oblastí, vybavení rybářských přístavů, podpora výroby a obchodu s rybími výrobky

Orgány EU definují cíle strukturálních fondů, které byly na období let 2000 – 2006 stanoveny takto:

- **Cíl 1:** Podpora nejvíce zaostávajících regionů. Vztahuje se na regiony s hrubým domácím produktem v uplynulých třech letech nižším než 75% průměru unie. V regionech, na které se vztahuje tento cíl, žije asi 20% obyvatelstva Evropské unie. Jedná se o podporu a přizpůsobování regionů, které ve svém rozvoji zaostávají (16).
- **Cíl 2:** Podpora všech průmyslových, venkovských a městských oblastí, které čelí mimořádným problémům restrukturalizace. Týká se regionů s potřebou hospodářské a sociální konverze a celkově jsou pod ně zahrnuty regiony, kde žije maximálně 18% občanů EU. Z toho by mělo připadnout na obyvatelstvo regionů zasažených úpadkem průmyslové výroby 10% obyvatel a na obyvatelstvo venkova 5%. K problémovým městským oblastem se vztahují 2% a na území závislá na rybolovu 1% obyvatel. Komise určila limit pro počet

obyvatelstva v jednotlivých zemích tak, aby nebyla překročena hranice 18% obyvatelstva unie (16).

- **Cíl 3:** Opatření na podporu politiky zaměstnanosti, vzdělávání a školství. Cílem je napomáhat v regionech adaptaci a modernizaci politik a systému vzdělávání, rekvalifikačních programů a programů v oblasti zaměstnanosti (16).

KOHEZNÍ FOND (Fond soudržnosti)

Jedná se o strukturální nástroj, který od roku 1994 pomáhá členským státům snižovat ekonomické a sociální rozdíly a stabilizovat ekonomiku. Formálně nepatří mezi strukturální fondy. Financuje až 85 % způsobilých výdajů na velké projekty z oblasti životního prostředí a dopravy. Financování se týká nejméně prosperujících členských států Unie, jejichž hrubý národní příjem (HNP) na 1 obyvatele je nižší než 90 % průměru EU (po 1.5.2004 jde o Řecko, Portugalsko, Španělsko, Kypr, Českou republiku, Estonsko, Maďarsko, Litvu, Lotyšsko, Maltu, Polsko, Slovensko a Slovinsko). V letech 2004 – 2006 má Fond soudržnosti k dispozici 15,9 miliard EUR (v cenách roku 2004). Více než polovina peněz (8,49 miliard EUR) je vyhrazena pro nové členské státy (13).

Po roce 2006 se Fond soudržnosti více zapojí do hlavních operací Strukturálních fondů. Na jedné straně zachovává návrh předpisu zřizující Fond soudržnosti kritéria způsobilosti (90 % práh HDP) i práh dotace (85 %). Kromě toho bude nadále platit podmíněnost pomoci z Fondu soudržnosti (13).

Na druhé straně je navrhováno přeorientovat se z pomoci na základě projektů na pomoc na základě programu. Schválení Komise bude požadováno pouze v případě větších projektů (25 milionů EUR u projektů z oblasti životního prostředí a 50 milionů EUR u dopravních projektů). Představitelům vedení Fondu soudržnosti vzroste odpovědnost v oblasti výběru, hodnocení, přiřknutí grantu, sledování a zajištění rychlého zavádění podpory (13).

Pomoc se bude kromě hlavní infrastruktury v oblasti dopravy a ochrany životního prostředí týkat také projektů v oblasti energetické efektivity, obnovitelné energie a kombinování různých druhů dopravy, městské a hromadné dopravy.

Návrh Komise vyhradil 26 % celkové dotace nástrojů strukturální politiky Fondu soudržnosti (63 miliard EUR) (13).

4. Analýza problému

Sport je obecně věcí, kterou je potřeba podporovat. Na rekreační úrovni slouží k aktivnímu odpočinku, relaxaci a regeneraci mysli, což je v současnosti velmi důležité zvláště u řady psychicky náročných povolání. V dnešní době, kdy mnoho firem svými výrobky usiluje o co největší zpohodlnění života, bychom neměli sport odsouvat do ústraní už jen s ohledem na naše zdraví. Podle mého názoru je potřeba vybudovat si kladný vztah ke sportu již v mládí nebo nejlépe v dětství. Je však potřeba zabývat se sportem na všech úrovních. Domnívám se, že velmi důležitá je i podpora profesionálního sportu, který pak může sloužit jako vzor pro mládež a tím odvádět jejich pozornost od některých nevhodných aktivit. Aby však sport na profesionální úrovni mohl sloužit jako vzor, je potřeba mít vybudované vhodné zázemí.

Abych se příliš nevzdaloval tématu, pokusím se přiblížit situaci ohledně brněnského fotbalového stadionu. Jako dítě jsem pravidelně navštěvoval fotbalové zápasy místní Zbrojovky, později Boby Brno. Zážitek z tehdejších zápasů, kdy na stadionu Za Lužánkami bývalo okolo 30 000 lidí, se nedá srovnat se současnou situací, kdy jsou prořídle tribuny i na mnohem menším městském stadionu 1. FC Brno na Srbské ulici. Tehdy se na zápasy sjížděli lidé z celého kraje, šlo o sportovní a svým způsobem i kulturní akci na rozdíl od dnešní doby. Diváci tehdy odcházeli z fotbalu plni zážitků a spokojeni z výborné atmosféry, která byla bezkonkurenčně nejlepší v České Republice (Československu). Brněnský fotbal a tím i sport obecně byl prestižní záležitostí, což v současné době bohužel není, o nějakém výrazném zážitku z návštěvy zápasu nemůže být řeč.

Touto situací asi nejvíce trpí brněnský sport, ale svým způsobem také ten celonárodní, protože jezdit do Brna hrát před nejvyššími návštěvami bývalo velkou událostí pro každý tým. I pro samotné hráče byly zaplněné tribuny velkého stadionu Za Lužánkami tou největší motivací. Nedovolili si vypustit jediný souboj, jediný sprint, což také diváci oceňovali. Daný stav by snad mohl trápit také samotné město Brno a Jihomoravský kraj, i když to tak někdy nevypadá. Poslední dobou se však konečně začíná o stavbě nového fotbalového stadionu v Brně mluvit a to dokonce i na příslušných místech. Tomuto tématu se budu podrobněji věnovat v části financování.

4.1. Argumenty proti stavbě

4.1.1. Nezájem diváků

Existuje riziko toho, že by na nový stadion nechodilo příliš mnoho lidí. V takovém případě by samozřejmě bylo zbytečné nový stadion stavět, protože by byl z velké části nevyužitý. Je proto třeba pokusit se zjistit, zda by si na nový stadion lidé cestu našli. Inspirovat se je možné především minulostí nebo zahraničím. Jak je možné, že návštěvy dříve byly o tolik vyšší než v současnosti? Možné odpovědi nabízí následující body.

Příčiny úbytku diváků

- ✓ Umístění v tabulce, výsledky
- ✓ Převedená hra
- ✓ Atmosféra
- ✓ Dostupnost místa
- ✓ Prestiž fotbalu

Tyto příčiny mají určitě na danou situaci vliv. Diváci vždy vidí rádi, když se jejich oblíbenému týmu daří nebo když je aspoň vidět, že se snaží dát do svého výkonu vše. Na návštěvnost má vliv také trvalá výkonnost týmu, umístění v tabulce, jestli hraje o vedení, o postup do nějakého z evropských pohárů a podobně. Jiná věc je dostupnost místa jak veřejnou, tak osobní dopravou s dostatečným počtem parkovacích míst v okolí stadionu. V případě špatné dostupnosti je také část lidí odrazena zápas navštívit. Nejdůležitější věc bývá často atmosféra, která záleží nejen na výsledku a předvedené hře, ale také na počtu diváků a na typu stadionu. Zdá se to jako detail, ale každý stadion má svoji akustiku, která je pro celkovou atmosféru velmi důležitá. Po této zvukové stránce je současný městský stadion v Brně naprosto nevyhovující. I to přispívá k tomu, že diváci se vrací z fotbalu bez výrazných zážitků a dojmů, které by je přinutili přijít příště ve větším počtu. Samozřejmě to hlavní, co vytváří dobrou atmosféru, jsou diváci. Stačí jen srovnat dosud nejvyšší brněnskou návštěvu letošního ročníku 1.ligy, kdy na podzim na zápas 4.kola proti Baníku Ostrava přišlo 6 950 diváků a nejvyšší návštěvu ze sezóny před deseti lety, kdy na utkání se Slavíí Praha přišlo necelých 45 000 lidí, což je stále rekord České ligy, který v nejbližší době ani nemůže být překonán. Největší

současný český stadion, který je způsobilý pro vrcholový fotbal, je stadion Sparty Praha s kapacitou 20 565 míst.

4.1.2.Potřeba finančních prostředků na jiné věci

Tento argument je možno použít prakticky na cokoli. U mnoha projektů a věcí se zjistí až postupem času, jestli byly prostředky využity vhodně. Vždy se objeví hlasy, podle nichž mohly být využity lépe. Uvedu zde jeden argument proti stavbě, se kterým jsem se setkal na internetových stránkách města Brna. Předmětem tohoto názoru byla preference investic do sportovních aktivit mládeže. S tímto názorem na jedné straně souhlasím, ale více se přikláním k názoru primátora města Brna, Romana Onderky, který na tento názor reagoval v tom smyslu, že je třeba mládež podporovat, ale stejně tak i brněnský profesionální sport, aby nedocházelo k odlivu nejlepších sportovců do jiných týmů v České Republice (20).

Myslím si, že je třeba na jedné straně starat se o sport mládeže, ale na straně druhé nevychovávat mladé sportovce proto, aby ti nejlepší odešli hrát za týmy z jiných měst.

4.2. Poloha stadionu

4.2.1. Současný městský stadion na Srbské

obrázek 2 (zdroj: <http://www.1fcbrno.cz>)

Současný městský stadion na Srbské ulici by byl dle mého názoru vyhovující úrovni druhé ligy. Ta se tu také řadu let před rekonstrukcí hrála. V následujícím textu se pokusím popsat některé informace o tomto stadionu z historie i současnosti, které jsem získal převážně z oficiálních internetových stránek 1.FC Brno.

Uvádělo se, že stadion měl kapacitu až pro 30 000 diváků a v minulých letech také zažíval velké nápory lidí. Nebyl výhradně pro fotbal, konaly se zde také prestižní atletické závody, jezdila se zde plochá dráha a závodilo se na zde koních. Každých pět let se zde konala také vystoupení městské spartakiády, ale od toho již nějaký ten rok uplynul. Nejvyšší fotbalová soutěž se zde však hrála pouze 1 rok v šedesátých letech. Hrála se zde druhá liga i nižší soutěže, proto mohutné ochozy stadionu nebyly využívány a začaly chátrat. Za zmínku stojí zápas, který se zde odehrál v 90. letech, když byl ještě domácí stadion brněnského týmu za Lužánkami. Z důvodu konání koncertu pod širým nebem na stadionu za Lužánkami, odehrálo brněnské mužstvo zápas se Spartou Praha právě na Srbské. Stadion byl kvůli této akci provizorně zrekonstruován

a ochozy dokázaly pojmout něco přes 19 000 diváků. Je zajímavé, že si tehdy na Srbskou našlo cestu tolik lidí, když jeden z argumentů pro stavbu nového stadionu je špatná dostupnost místa. Toto je určitě k zamyšlení (17).

obrázek 3 Stadion na Srbské před rekonstrukcí – letecký snímek (zdroj: <http://www.1fcbrno.cz>)

Na stadion se ještě v osmdesátých letech vrátila druhá fotbalová liga, když zde svoje domácí zápasy hrál tým SK Lerk Brno, ale ten se po čase přestěhoval do Prostějova. Poté se zde hrála ještě nižší soutěž, když se stadion dostal do vlastnictví FC Zeman Brno, ale zanedlouho byl stadion prodán společnosti, která měla v úmyslu vybudovat zde baseballový stánek. Vzhledem ke kritickému stavu stadionu za Lužánkami však stadion odkoupilo město a zahájilo velkou rekonstrukci do dnešní podoby. Začalo se stavět v červnu 2001 s trváním pouhé čtyři měsíce. Na Srbské tak vznikl v podstatě nový stadion. Celkové náklady ve výši asi 110 milionů korun financovalo město, proto nese název Městský fotbalový stadion a je tedy městem týmu 1.FC Brno pronajímán. Stadion má kapacitu 12 500 diváků a plně vyhovuje normám „UEFA 2003“ (17).

Na stránkách 1.FC Brno je sice zmínka o vyhovění normám UEFA 2003, ale chybí zmínka o tom, že stadion patří do kategorie 2, což znamená, že by se zde mohlo konat pouze předkolo nejprestižnějších evropských soutěží - Ligy mistrů a poháru UEFA. Pro mezinárodní účely by muselo dojít k výraznému zvýšení počtu krytých sedadel pro

diváky a vybudování nového odpovídajícího zázemí pro sportovce i funkcionáře. Hlavním kritériem pro rozhodování o místě stadionu pro mezinárodní účely v Brně by ale pravděpodobně byla především nevyhovující infrastruktura a nedostatek místa k parkování.

V následující tabulce jsou uvedeny základní informace o Městském fotbalovém stadionu na Srbské ulici.

tabulka 2 Základní informace o Městském fotbalovém stadionu

Oficiální název:	Městský fotbalový stadion
Vlastník:	město Brno
Celková kapacita:	12 550 míst
Místa k sezení:	8 050
Místa k sezení krytá:	1 550
Místa k sezení nekrytá:	6 400
Místa k stání:	4 600 (600 pro fanoušky hostů)
Místa pro tisk:	50
Osvětlení:	1200 luxů
Velikost hřiště:	105 x 68 m

(zdroj: <http://www.1fcbrno.cz>)

Přikládám také fotografie z podobného úhlu pohledu před a po rekonstrukci.

obrázek 4 Stadion před rekonstrukcí - červen 2001 (zdroj: <http://www.1fcbrno.cz>)

obrázek 5 Stadion po rekonstrukci (zdroj: <http://www.1fcbrno.cz>)

4.2.2. Za Lužánkami

obrázek 6 Stadion Za Lužánkami na podzim 1996 (zdroj <http://www.fcbrno1913.cz/fotogalerie.php>)

Na úvod textu o tomto místě přikládám fotografie, jak vypadal tento stadion v roce 1996 při dosavadním diváckém rekordu české ligy na podzim roku 1996 proti Slavii Praha, když toto utkání zhlédlo podle oficiálních informací 44 120 platících diváků. Spousta lidí zůstala tehdy za branami kolem stadionu.

obrázek 7 Stadion Za Lužánkami na podzim 1996 (zdroj <http://www.fcbrno1913.cz/fotogalerie.php>)

Těžko uvěřit, že tyto fotky zaplněného stadionu jsou jen něco málo přes deset let staré. V dnešní době pokud v Brně navštíví fotbal pět tisíc lidí, je to považováno za solidní návštěvu. Myslím si, že v Brně zájem o sport a fotbal stále je, diváci pouze potřebují nějaký impuls, aby si na stadion zase našli cestu.

V následující tabulce uvádím základní informace o Stadionu Za Lužánkami

tabulka 3 Základní informace o fotbalovém stadionu Za Lužánkami

Oficiální název:	Stadion Za Lužánkami
Vlastník:	Nyní už město Brno
Uvedení do provozu:	1956
Celková kapacita:	Není známo (asi 45 – 50 000 míst, uvádí se i 60 000)
Místa k sezení:	6 600
Místa k sezení krytá:	0
Osvětlení:	1100 luxů
Velikost hřiště:	106 x 78 m

(zdroj: <http://www.fcbrno1913.cz>)

Stadion je v současné době v dezolátní stavu. V devadesátých letech se ještě mluvilo o jeho možné rekonstrukci. Bylo to především v souvislosti s návrhem kandidatury na pořádání Mistrovství Evropy v roce 2004 společně s Rakouskem. Pro tyto účely měl být stadion přestavěn tak, aby splňoval normy Českomoravského fotbalového svazu i Evropské fotbalové unie (UEFA). Podle návrhu měl stadion nabízet 31 900 míst k sezení. Návrh ale existoval pouze na papíře, nebyl podložen projektovou dokumentací a vším potřebným, co je nutné pro realizaci tak složitého a především ekonomicky náročného projektu mít pohromadě. Plány na rekonstrukci se tedy rychle rozplynuly, stejně jako kandidatura na pořádání Mistrovství Evropy s Rakouskem. Nyní už víme, že Rakousku se plán na pořádání Mistrovství podařilo realizovat, a to v roce 2008 společně se Švýcarskem.

Docházelo tedy k dalším zhoršování stavu stadionu, z důvodu bezpečnosti byla zavřena horní část hlavní tribuny a v roce 2001 se zde přestaly zápasy konat úplně. Pouze travnatá plocha je využívána pro tréninky mládežnických týmů. V roce 2001 přispělo k zachránění brněnského prvoligového fotbalu město, když odkoupilo stadion na Srbské a v krátké době provedlo důkladnou rekonstrukci a poskytlo tak brněnskému týmu provizorní prostory pro nejvyšší soutěž. O Městském stadionu na Srbské ulici, je napsáno v kapitole 4.2.1.

Podařilo se mi sehnat časopis Gól z května roku 2001, kde se píše právě o stěhování mezi stadiony. Zaujal mě názor tehdejšího manažera brněnského klubu, Karla Kroupy, který ke stěhování klubu na stadion na Srbské uvedl: „*O diváky strach nemám. Ti si tam určitě cestu najdou. Spíše je problémem, že na některá utkání, jako se Spartou, Slavií či Drnovicemi, se všichni nedostanou, ale s tím se nyní nedá nic dělat*“ (6).

Bylo logické si tohle myslet, ale ukázalo se, že spolu s přesunem domovského hřiště brněnského klubu z Lužánek se návštěvnost výrazně snížila. K bývalé vyšší

návštěvnosti stadionu Za Lužánkami určitě přispěla i jeho poloha. Leží uprostřed města, křižují se zde trasy městské hromadné dopravy, takže je lehce dosažitelný ze všech čtvrtí. Ve zmíněném květnovém čísle časopisu Gól z roku 2001 mne zaujal také údaj, že se na utkání Brno – Synot, kdy Brno figurovalo na neatraktivní třinácté příčce tabulky a Synot na podprůměrném jedenáctém místě, přišlo podívat 6 700 diváků, což by byl v letošním ročníku 1.Gambrinus ligy téměř brněnský divácký rekord. Nejvyšší návštěvy ze Srbské se tak podobají těm nejnižším z Lužánek, což je určitě škoda. Zároveň se však na tuto skutečnost lze dívat jako na argument pro stavbu nového stadionu Za Lužánkami.

4.2.3. Nové místo

V případě stavby nového fotbalového stadionu je třeba zvážit i možnost, že by stadion stál úplně jinde. Nemusely by se řešit spory o některé části pozemků v lokalitě Za Lužánkami a stadion by šlo vybudovat na takovém místě, kde by například nemusely být problémy s parkováním. Pokud by byl stadion v některé okrajové části Brna nebo jeho blízkém okolí, předešlo by se tím různým nepokojům a výtržnostem v obytných zónách center měst. Na druhou stranu by se určitě ozvali odpůrci s argumenty typu, že stadion narušuje klidnou příměstskou oblast, že je obtížně dostupný hromadnou dopravou, že lidé nejsou zvyklí na toto místo a podobně. Problémem by také nadále byla lokalita Za Lužánkami. Podle mého názoru je toto jedinečná šance vyřešit majetkové spory ohledně těchto pozemků a přeměnit oblast opět do stavu, v jakém bude moci být zase hojně navštěvována.

4.3. Velikost, využitelnost, účel

4.3.1. Národní stadion

Dá se říci, že existuje několik typů národních fotbalových stadionů.

- Národní stadion, kde je hlavním nájemníkem národní tým (například francouzský Stade de France)
- Národní fotbalový stadion, který je zároveň domovským stadionem místního klubu (například Amsterdam Arena, což je mimo zápasů národního týmu domácí prostředí klubu Ajax Amsterdam)
- V zemi není žádný typický národní stadion, národní tým tak využívá různé klubové stadiony, což je příklad třeba Španělska, kde ale ani není národní stadion potřeba, protože například stadion FC Barcelona patří se svou kapacitou 98 200 diváků k největším na světě a splňuje veškeré potřebné normy pro konání mezinárodních zápasů, stejně jako i další stadiony ve Španělsku (11).

Česká Republika spadá do třetí skupiny, tedy do té bez národního stadionu. Ale jedná se o poněkud odlišnou situaci než ve Španělsku. Koná-li se v České Republice nějaký významný zápas, je vždy beznadějně vyprodaný. Takové zápasy se odehrávají vždy v Praze na Letné, která ale se svou kapacitou 20 565 míst požadavkům diváků nestačí. Například při loňské baráži o postup na mistrovství světa proti Norsku došlo údajně na Českomoravský fotbalový svaz přes sto tisíc internetových žádostí o lístky. V takovém případě rozhoduje většinou o šťastných návštěvnicích los. Když odečteme část kapacity, která připadá partnerům svazu a sponzorům národního týmu, zbude asi deset tisíc lístků. Odhadem se tak na tento prestižní zápas dostal zhruba jeden zájemce z deseti.

Ne všechny domácí zápasy národního týmu se však konají na Letné. Pokud se neočekává zvlášť vysoká divácká návštěva, zápasy lze odehrát i v jiných městech. Podle norem evropské fotbalové unie UEFA však vyhovují pouze stadiony v Liberci, Teplicích a Olomouci. Jsou to také jediné stadiony, na kterých by se v České Republice mohly hrát zápasy Ligy mistrů a poháru UEFA. Na ostatních stadionech by se mohlo odehrát pouze předkolo těchto soutěží.

Jak jsem se dočetl na internetovém portálu idnes.cz (22), podle Evropské fotbalové unie (UEFA) existují 4 kategorie stadionů:

- **Elite** - v České Republice není, stadion s kapacitou minimálně 30 000 diváků, z toho 22 000 míst musí být zastřešeno. Vedle toho musí stadion elite splňovat řadu dalších podmínek. Na takovém stadionu lze hrát finálové zápasy Ligy mistrů a Poháru UEFA, také splňuje parametry i pro semifinálové a finálové zápasy mistrovství světa i Evropy. Reálně by však stadion pro finálové zápasy velkých akcí musel mít ještě vyšší kapacitu – odhadem od 50 000 míst nahoru. Například Ernst-Happel Stadion ve Vídni, kde se odehraje finále mistrovství Evropy ve fotbale v roce 2008, prošel rekonstrukcí, při které byla zvýšena kapacita stadionu z 49 825 na 53 008 míst (26).
- **Kategorie 3** – stadiony Sparty, Liberce, Teplic a Olomouce, od března 2008 i stadion Slavie Praha, jehož výstavba již probíhá.
- **Kategorie 2** – zbytek stadionů první ligy (tedy i Srbská v Brně)
- **Kategorie 1** – ostatní

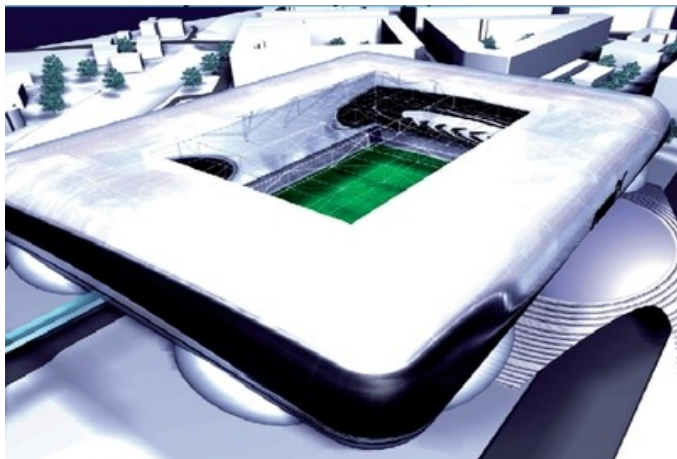
Vhodné místo pro národní stadion je většinou v hlavním městě, které bývá ve většině případů i největším městem v zemi s nejlepší dostupností pro místní obyvatele i cizince. Z tohoto důvodu se domnívám, že pokud někdy dojde ke stavbě národního stadionu v České Republice, bude to v Praze (11).

O stavbě národního stadionu se v poslední době hodně mluvilo a výsledný návrh, který koncem března dokonce schválil výkonný výbor Českomoravského fotbalového svazu, se mi zdá poměrně zvláštní a nelogický. Jedná se o to, že se má zbourat stadion pražské Sparty na Letné, který je dosud největším a nejmodernějším stadionem v zemi a na jeho místě má vyrůst nový stadion pro 40 000 lidí s dobou dokončení stavby v roce 2010 nebo později (11).

Je zvláštní, jak lehce se podařilo tento plán prosadit. Velkou roli v prosazení této myšlenky sehrál místopředseda fotbalového svazu pro Čechy, Vlastimil Košťál, mimochodem bývalý prezident Sparty Praha. Budu zde citovat vyjádření místopředsedy svazu pro Moravu, Jířího Kubička z internetových stránek denik.cz: „*pan Košťál neprojednal svůj návrh na fotbalový stadion ani na svazovém předsednictvu, ani ve*

výkonné radě. O něčem tak zásadním přitom měla rozhodovat celá valná hromada“ (19).

Níže přikládám dvě počítačové fotografie, jak by měl stadion na Letné vypadat v nové podobě po roce 2010.

obrázek 8 Národní stadion na Letné (<http://brnensky.denik.cz/multimedia/galerie/>)

obrázek 9 Národní stadion na Letné (<http://brnensky.denik.cz/multimedia/galerie/>)

Stadion vypadá dobře a určitě by stavba byla krokem vpřed v českém fotbalu, ale podle mého názoru není moudré bourat plně vyhovující současný stadion na Letné jen proto, aby na jeho místě stal nový. Lepší by bylo najít nové místo někde v Praze či v blízkosti Prahy. Kapacitu pro 40 000 lidí považuji na jednu stranu dostačující, na druhou by si tím Česká Republika zavřela dveře před pořádáním finálových zápasů některé z prestižních soutěží. Myslím, že když už by se stadion stavěl, měl by se

vyhovovat kapacitě alespoň pro 50 000 diváků, vždyť jenom zisky a zviditelnění v důsledku pořádání prestižního finálového zápasu by byly nesporné pro celé město i Českou republiku.

4.3.2.Zemský stadion

Z předchozího tedy vyplývá, že není reálné postavit v Brně národní stadion. Druhá verze je vystavět zde stadion s přízviskem „zemský“. Stadion by se stal domovským stadionem 1.FC Brno a zároveň by se zde konaly zápasy národního týmu, což by usnadnilo i financování. Hlediště by mělo pojmout 30 000 diváků. O takovém stadionu se už nějakou dobu mluví a nyní to konečně vypadá, že se projekt rozběhne. Stavbu podporuje Českomoravský fotbalový svaz i magistrát města Brna. Město si dokonce nechalo vyhotovit studii oblasti Za Lužánkami. Projekt s názvem Ponava pro město provedla společnost PricewaterhouseCoopers (11, 12). Přikládám obrázek, který má brněnská radnice k dispozici a byl zveřejněn 13.12.2006 v Mladé Frontě Dnes a je dostupný na oficiálních stránkách 1.FC Brno (17).

obrázek 10 Projekt Ponava (zdroj: <http://www.1fcbrno.cz>)

Obsahem studie společnosti PricewaterhouseCoopers není jen stavba fotbalového stadionu, ale i jiných sportovišť – například víceúčelové haly a akvaparku.

4.3.3. Stadion pouze pro místní účely

Takový typ stadionu by byl sice menší, ale také by teoreticky připadal v úvahu. Myslím si ale, že má-li se stadion stavět, bude lepší, když bude mít vyšší kapacitu. Bylo by dobré, aby sloužil také národnímu týmu z důvodů finančních i z důvodu zviditelnění města. Pro tyto místní účely se dá považovat do určité míry za vyhovující i stadion na Srbské, proto si myslím, že další stadion stejného typu by byl v Brně zbytečný.

4.4.Financování

4.4.1.ČMFS, UEFA, FIFA

Záměrem ČMFS nebo-li Českomoravského fotbalového svazu je vybudování národního stadionu pro 40 000 diváků na Letné. Svaz také podpořil stavbu Zemského stadionu pro 30 000 lidí v Brně. Svaz však není subjektem, který by mohl stavbu financovat, prostředky je tedy potřeba hledat jinde.

UEFA (Evropská fotbalová unie) a FIFA (Světová fotbalová federace) jsou organizace, které sice stojí v čele evropského i světového fotbalu, ale dotace podobného typu nejsou nabízeny.

4.4.2.Město a kraj

Pokud má v Brně stát nový stadion, nepůjde věc realizovat bez přispění města samotného. V minulosti byla situace ohledně brněnského sportu obecně taková, že sport nedostával takovou podporu, jaké by bylo potřeba. Na druhou stranu město zrekonstruovalo stadion na Srbské ulici, čímž pomohlo udržet v Brně nejvyšší fotbalovou soutěž. Často diskutovaným tématem byl sportovní areál Za Lužánkami. Zjednodušeně se dá říci, že v období voleb do městského zastupitelstva to obvykle vypadá, že se začne se zdevastovaným areálem něco dít. Potom ale vyjde najevo, že sport v Brně nepatří mezi priority a areál tak chátrá dál.

Je ale třeba říci, že v současné době to vypadá se stavbou nadějněji než v minulosti. Městu se již v roce 2004 podařilo odkoupit oba zdevastované stadiony za 35,5 milionu korun od soukromého investora, který stadiony koupil po roce 1989 od tehdejšího Svazu tělesné výchovy. Dalším krokem je studie proveditelnosti, kterou si město nechalo vyhotovit u společnosti PricewaterhouseCoopers ve spolupráci s odborníky z Masarykovy univerzity a Vysokého učení technického v Brně.

V městském rozpočtu Brna je v kolonce veřejná sportoviště částka 52 milionů Korun. Zaujalo mne však, že přímo v kolonce na výstavbu fotbalového stadionu je v předběžném rozpočtu na další léta téměř 360 milionů Korun, z čehož usuzuji, že Brno to opravdu myslí se stavbou stadionu vážně (14).

Toto usuzuji i podle rozhovorů s Romanem Onderkou, brněnským primátorem, které jsou zveřejněny na internetových stránkách brněnského magistrátu. V prosinci roku 2006 uvedl, že město se definitivně rozhodlo začít pracovat na přípravě sportovišť v areálu Za Lužánkami tak, aby byly během roku 2007 zbourány oba chátrající stadiony a na jejich místech vystavěna víceúčelová hala pro deset tisíc a fotbalový stadion pro třicet tisíc diváků (20).

Aktuální situace po zohlednění studie proveditelnosti je taková, že víceúčelová hala by měla stát v lokalitě Západní brány, což je v oblasti městské části Bohunice. Tím by se Za Lužánkami uvolnily nové prostory, které by mohly sloužit třeba k parkování (20).

Obecně nejsou částky, kterými města dotují sport, upraveny žádnou zákonnou normou, jejich výše závisí na konkrétních aktuálních finančních možnostech města a rozhodnutí jeho zastupitelů.

V rámci rozpočtu kraje připadají na dotace do sportu poměrně nízké částky. Kraj se při jejich rozdělování řídí také vlastními pravidly.

4.4.3.Stát

Zde je důležitý fakt, aby byl stadion vystavěn za účelem nejen pro využití města, ale celé země. Aby se mohlo pomýšlet na dotace ze státního rozpočtu, musí být stadion brán jako „zemský“, což znamená, že by se na něm odehrávaly třeba některé kvalifikační zápasy českého národního týmu. Na Moravě je zájem o sport mnohdy větší než v Čechách, proto by si Brno i celá Morava zasloužila mít také důstojný fotbalový stadion s dostatečnou kapacitou, aby se zde mohly konat prestižní akce a zápasy.

4.4.4.EU

1.5. 2004 se Česká republika stala plnoprávným členem Evropské unie. Mimo jiné se jí tím otevřela možnost plně se účastnit na společných politikách EU včetně politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Prostřednictvím této politiky usiluje EU o snižování rozdílů v úrovni rozvoje regionů jednotlivých členských zemí. Vzhledem k tomu, že po svém vstupu ČR patří k méně rozvinutým členským státům EU, otevírá se touto cestou řada možností, jak podpořit všestranný a vyvážený rozvoj vlastního území.

V období let 2007-2013 může Česká republika ke zlepšení životní úrovně svých obyvatel čerpat z fondů EU přibližně 26,7 miliard €, což je zhruba 752,7 miliard Kč. Pro srovnání: výše rozpočtu ČR pro rok 2007 je 1 040,8 miliard Kč. Podpora z fondů EU, kterou může Česká republika v období 2007-2013 čerpat, tak odpovídá 74 % státního rozpočtu ČR roku 2007 (26).

O peníze mohou žádat obce, kraje, ministerstva, podnikatelé, vlastníci dopravní infrastruktury, neziskové organizace, školy, výzkumná centra a další na základě předložení určitého projektu. Projekty, o kterých se rozhodne, že budou spolufinancovány z fondů EU, jsou realizovány prostřednictvím 26 tematických a regionálních programů. Na finanční podporu pro projekt nového stadionu připadají v úvahu dva tematické a jeden regionální operační program (25).

Tabulka 4 Operační programy na období 2007 – 2013 použitelné k podpoře projektu

Název programu	Typ programu	Z fondů vyčleněno	Použitelné prostř.
Životní prostředí	tematický	4,92 mld. €	0,78 mld. €
Podnikání a inovace	tematický	3,04 mld. €	1,17 mld. €
Program Jihovýchod	regionální	704,45 mil. €	321,2 mil. €

(Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz>)

Pro operační program Životní prostředí je z fondů Evropské unie vyčleněno na stanovené období pro Českou republiku 4,92 mld. euro. Tento program je však dále rozdělen podle devíti prioritních os na logické celky. Použitelná pro projekt je částečně prioritní osa 4, pod kterou spadá také odstraňování starých ekologických zátěží. V rámci tohoto programu by tak mohla být řešena likvidace zimního stadionu, zejména bezpečné odstranění chemických látek, které byly využíván k chlazení ledové plochy (25).

Pro program Podnikání a inovace České republiky připadá finanční podpora ve výši 3,04 mld. euro. Podobně jako program Životní prostředí je i tento rozdělen podle prioritních os, tentokrát na sedm logických celků. Nejdůležitější pro účely projektu je osa číslo pět s názvem Prostředí pro podnikání a inovace. Pod tuto osu spadá přeměna brownfieldu, což jsou pozemky a budovy na území města, které ztratily svoje původní využití, což je i případ areálu Za Lužánkami (25).

Regionální operační program Jihovýchod, jak vyplývá již z jeho názvu, slouží pouze jednomu regionu České republiky. Je také rozdělen na prioritní osy, tentokrát na

čtyři. Lze uvažovat o využití prioritní osy 2 a 3, které mimo jiné podporují projekty zahrnující výstavby či modernizace sportovně-rekreačních zařízení, regenerace a revitalizace brownfields včetně výstavby a rekonstrukce přístupových a obslužných komunikací, parkovacích ploch a související technické infrastruktury (25).

4.4.5.Soukromý investor

Vzhledem k finanční náročnosti celého projektu bude zřejmě nutný vstup soukromého investora.

Jednou z efektivních možností řešení by mohla být forma veřejného a soukromého partnerství (Public private partnership). V České republice tato forma spolupráce dosud není příliš využívána. Podle zahraničních zkušeností ale projekty PPP vykazují lepší výsledky než projekty zadávané tradičním způsobem, jsou dokončovány včas a v rámci plánovaných rozpočtů. „Public private partnership je obecně uznávaným způsobem zajištění veřejných služeb nebo veřejné infrastruktury na základě dlouhodobého smluvního vztahu, kde veřejný a soukromý sektor vzájemně sdílejí užitky a rizika vzájemně vyplývající ze zajištění veřejné infrastruktury nebo veřejných služeb“ (23).

Existuje několik forem soukromého a veřejného partnerství, které se zpravidla liší mírou rizika, zodpovědnosti a financování na straně soukromého a veřejného sektoru. Typickým znakem je dlouhodobá spolupráce, většinou v desítkách let. Projekt PPP probíhá tak, že zadavatelem je vždy veřejný subjekt, který podrobně definuje své potřeby a výstupy, které od projektu očekává. Role soukromého sektoru spočívá v tom, co nejefektivněji zajistit veřejnou službu podle požadavků zadavatele. Vyhrává tedy nejlepší nabídka z hlediska ekonomické výhodnosti. Pokud soukromý sektor neplní smluvní podmínky, například o kvalitě služby, ohroží své příjmy od veřejného sektoru a tím i splácení svých investic. Veřejný sektor potom platí soukromému roční splátky například poplatkem za dostupnost služby, nebo umožní soukromému sektoru vybírat platby přímo od uživatelů služby. Banky zajišťují projektové financování projektů (až do 95%) a disponují speciálními právy. Na konci projektu infrastruktura přechází do vlastnictví veřejného sektoru (23).

Zjistil jsem, že na internetových stránkách (23) jsou informace o projektech, které předběžně počítají s touto formou financování. Mezi projekty nechybí ani ten na opětovné zprovoznění areálu Za Lužánkami. Jako zadavatel, tedy zástupce veřejného sektoru, zde vystupuje statutární město Brno. Investora bude třeba zvolit na základě nejlepší nabídky po vyhlášení veřejné soutěže. Pravděpodobně se bude jednat o konsorcium společností.

4.4.6.Finance v konkrétních číslech

- ✓ Národní stadion v Praze... 2,5 – 3 mld Kč

Je obtížné odhadnout finanční náročnost celé stavby. Pro srovnání – na vybudování Národního stadionu v Praze se počítá se sumou mezi 2,5 – 3 miliardami korun. Stadion v Brně bude o něco menší, proto i levnější.

- ✓ Fotbalový stadion + multifunkční hala v Brně Za Lužánkami... 2,5 mld Kč

U verze, kdy Za Lužánkami vedle fotbalového stadionu měla vzniknout také multifunkční hala, byla předpokládána suma 2,5 miliardy korun pro obě sportoviště.

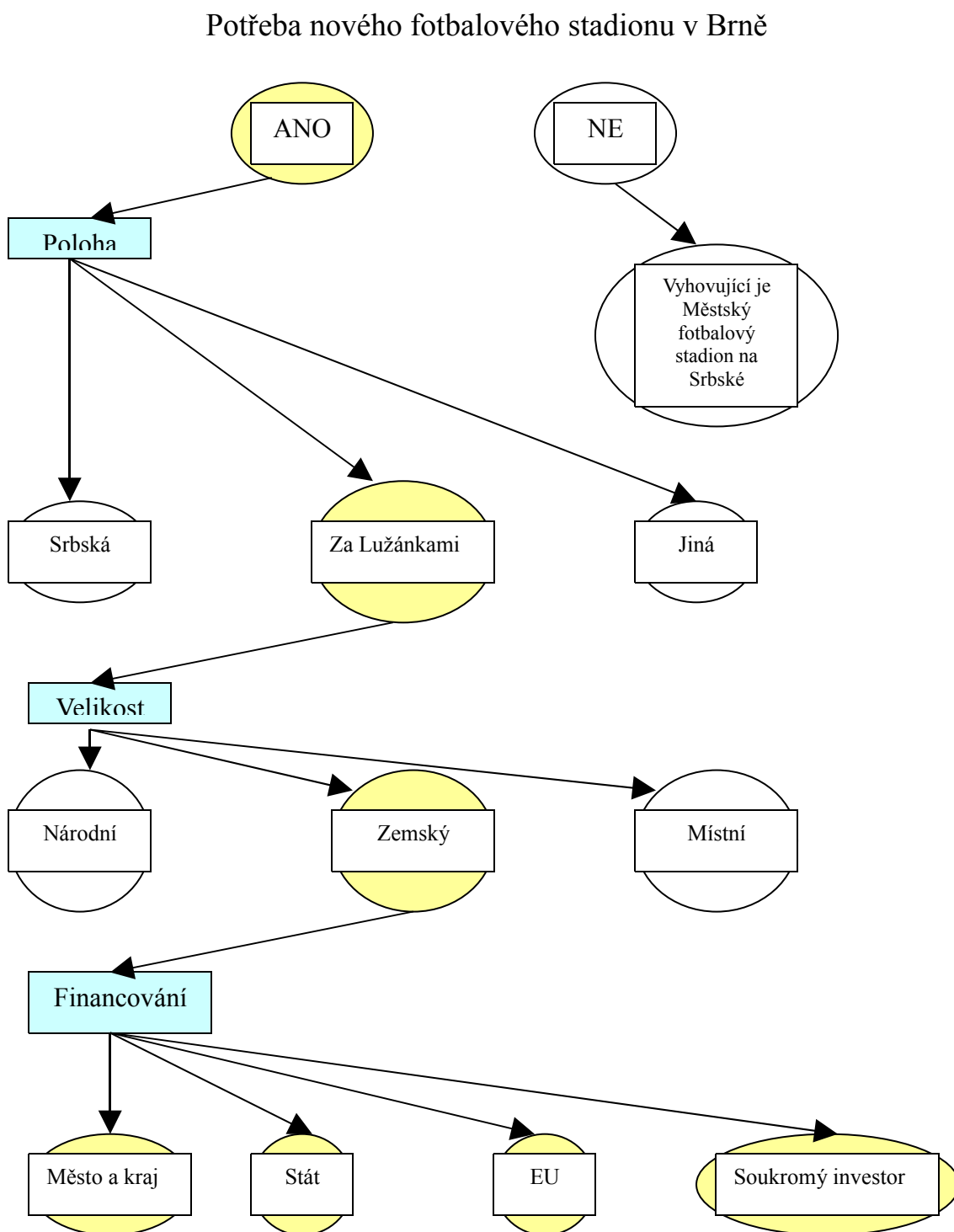
- ✓ Fotbalový stadion v Brně Za Lužánkami... 1,2 – 1,5 mld Kč

Aktuální situace je však taková, že multifunkční hala má být vystavěna v lokalitě Západní brány v městské části Starý Lískovec a bude financována celá soukromým investorem. Město Brno tak poskytne pouze pozemky. Údajně již existují i zájemci, kteří by chtěli halu za své peníze postavit. Uvolní se tak finanční prostředky, které budou moci být použity na stavbu fotbalového stadionu. Jediný konkrétní údaj k financování stadionu je v současné době dostupný v aktuálním rozpočtu pro město Brno, kde se v nejbližších letech počítá s dotací až 360 milionů korun (14).

5. Návrh řešení

V této části práce se pokusím navrhnout řešení dané situace. Budu zde vycházet především z analýzy problému, kterou jsem se zabýval v předchozí části.

5.1. Schéma řešení

Optimální řešení je ve schématu znázorněno žlutou barvou. Nejdůležitější je rozhodnutí, zda je či není potřeba nový stadion v Brně stavět. Podle mého názoru je stavba nezbytná, sport je třeba podporovat na všech úrovních i na té vysoké. V Brně se sice hraje nejvyšší soutěž, ale pokud by se místnímu týmu podařilo postoupit do nějakého z evropských pohárů, musel by se duel odehrát mimo Brno, což by byla velká škoda pro fotbalisty, fanoušky i město Brno samotné.

Při určení lokality pro nový stadion sehrává důležitou roli zoufalý stav sportovního areálu Za Lužánkami, ke kterému se váže mnoho úspěchů brněnského sportu. Stavba nového stadionu by tak byla impulsem k novému „oživení“ areálu. Vzhledem ke stavu této lokality připadají také v úvahu některé dotace z fondů Evropské unie.

Co se týče velikosti a účelu stadionu, ideální kapacita by byla 30 000 míst s tím, že by se jednalo o zemský stadion, což by znamenalo možnost konání kvalifikačních zápasů národního týmu a jiných prestižních zápasů. Pokud by se jednalo o zemský stadion, znamenalo by to také finanční příspěvek ze státního rozpočtu.

Nejschůdnější cesta pro financování projektu je tak čerpání peněz z několika zdrojů. Jedná se o kombinaci financování z městského, státního a částečně i krajského rozpočtu. V úvahu přichází také požádat o dotace z fondů Evropské unie. Významnou částí financování však bude také soukromý investor, kde by mohla být vhodná jedna z forem partnerství soukromého a veřejného sektoru.

Provozní náklady stadionu v budoucnu by byly kryty z peněz z pronájmu od 1.FC Brno, z prodeje VIP míst, permanentek a vstupenek na jednotlivé zápasy. Divácký zájem o fotbal po přestěhování zpět Za Lužánky by určitě stoupl. Podle některých podobných projektů v zahraničí po výstavbě nového stadionu stoupá návštěvnost dokonce i při zvýšení cen vstupenek. Další peníze by plynuly z reklamy, od sponzorů klubu a podobně. Na stadionu by se také mohly konat různé kulturní akce jako třeba koncerty, což by také znamenalo jisté zdroje příjmů. Součástí některých stadionů nebo jejich areálů v zahraničí jsou také různé obchody, restaurace, případně casina, od kterých také mohou plynout provozovatelům určité příjmy.

Nová víceúčelová hala, s kterou se do areálu Za Lužánkami také počítalo, by podle informací z brněnského magistrátu měla stát v lokalitě Západní brána, v oblasti městské části Bohunice. Za Lužánkami by tak po zbourání ruiny staré haly vznikly potřebné prostory využitelné pro parkování.

Řešením situace by tedy měla být stavba zemského stadionu pro 30 000 diváků v brněnském areálu Za Lužánkami, která by byla financována kombinovaně z městského a státního rozpočtu, z fondů Evropské unie i ze soukromého sektoru.

Dále se pokusím uvést konkrétní čísla financování stavby, která je třeba brát s rezervou. Jedná se především o mé osobní odhady, proto nemusí být částky zdaleka odpovídající.

5.2. Investiční část

Jak již jsem uvedl v části financování, předpokládaná výše investice se podle odhadů pohybuje mezi 1,2 a 1,5 mld.Kč. O tom, kde vzít tyto peníze, je pojednáno níže.

MĚSTSKÝ ROZPOČET

Podle aktuálního rozpočtu pro město Brno, kde se v nejbližších letech počítá s dotací až **360 milionů korun.**

EVROPSKÁ UNIE

✓ Operační program Životní prostředí

Pro celou Českou republiku na období 2007 – 2013 připadá v rámci tohoto programu předběžně dotace 4,92 miliardy euro, z toho použitelných pro projekt je 780 milionů euro, což je asi 22,05 miliardy Kč. Uvažoval jsem s rovnoměrným rozpočítáním této částky mezi 8 oblastí (NUTS 2). Odhaduji, že Brnu by mohla připadnout asi čtvrtina prostředků pro oblast Jihovýchod, což odpovídá částce necelých 700 milionů Korun. Program je sestavován na období sedmi let, proto podle mých orientačních propočtů by do Brna mohlo z Evropské unie prostřednictvím operačního programu Životní prostředí proudit asi 100 milionů korun ročně. Vedle renovace oblasti Za Lužánkami, budou finance potřeba i na jiné věci v oblasti životního prostředí. Vzhledem k velikosti a důležitosti projektu, si myslím, že by z tohoto zdroje na projekt mohla plynout asi třetina, tedy něco přes **30 milionů korun.**

✓ Operační program Podnikání a inovace

V rámci tohoto programu připadá na Českou republiku dotace ve výši 3,04 miliardy euro, z nichž použitelných je 1,17 miliardy euro, což odpovídá asi 33,08 miliardám

korun. Při stejném postupu jako u programu Životní prostředí vyjde, že do Brna bude z EU směřovat prostřednictvím programu Podnikání a inovace dotace v hodnotě asi 150 milionů korun. Pokud by se použila třetina stejně jako u předcházejícího programu, projekt by tak mohl počítat s prostředky ve výši **50 milionů korun**.

✓ **Operační program Jihovýchod**

Hodnota dotace operačního programu Jihovýchod je 704,45 euro, z toho použitelných na projekt je 312,2 milionů euro, což je asi 9,08 miliard Kč. Tento program se řadí mezi regionální, proto i postup výpočtu příspěvku na projekt bude lehce odlišný. Odhad dotace pro město Brno v rámci programu Jihovýchod je asi 320 milionů korun, což při zachování poměru příspěvku jedné třetiny na projekt znamená necelých **110 milionů korun**.

STÁTNÍ ROZPOČET

Existuje několik programů na podporu sportovní infrastruktury ze státního rozpočtu. Možnost příspěvku ze státního rozpočtu by přicházela především tehdy, kdyby se jednalo o zemský stadion, který by hostil i kvalifikační zápasy národního týmu. Při vyčíslení státního příspěvku na projekt vycházím z případové studie stavby multifunkční haly v Liberci, na který stát přispěl 186,1 milionů korun (11). Podle mého odhadu by tedy za příznivých okolností šlo získat státní dotaci do **200 milionů korun**.

SOUKROMÝ INVESTOR

Zbytek peněz tedy bude potřeba shromáždit ze soukromého sektoru, kde se asi nejspíše nejvíce jeví financování jednou z forem PPP, o které je podrobněji pojednáno v části financování.

Jak již jsem uvedl, tyto hodnoty je třeba brát s rezervou, jako můj osobní odhad. Snažil jsem se, aby se čísla co nejvíce přiblížila realitě, ale v praxi se mohou výrazně lišit. Shrnutí financování v číslech uvádím v následující tabulce.

Tabulka 5 Orientační přehled možnosti financování projektu

Zdroj finančních prostředků Orientační výše příspěvku na projekt	
Město Brno	360 milionů Kč
EU	190 milionů Kč
Státní rozpočet	200 milionů Kč
Soukromý investor (PPP)	450 – 750 milionů Kč

5.3.Provozní část

Počítá se, že podstatná část prostředků by do projektu směřovala od soukromého investora. Podle mého názoru se nejlépe jeví verze, kdy by vlastníkem a provozovatelem bylo město Brno, které by v pravidelných ročních platbách splácelo soukromému investorovi jeho náraz vynaložené prostředky včetně úroků. Výše těchto splátek by samozřejmě záležela na dohodě, podle mých odhadů by to mohlo být okolo 45 milionů korun za rok. Zdrojem těchto splátek by byly příjmy z provozní činnosti. Soukromý investor by tak měl zajištěno, že by na projektu vydělal. Riziko by neslo město Brno.

▪ PŘÍJMY

a) Vstupné

- *1.liga...* 1,5mil.Kč/zápas (při průměrné návštěvnosti 15 000 lidí a ceně vstupenek 100 Kč)
- *pohár ČMFS...*1 mil.Kč/zápas (při průměrné návštěvnosti 10 000 lidí a ceně vstupenek 100 Kč)
- *evropské poháry...*5 mil.Kč/zápas (při průměrné návštěvnosti 25 000 lidí a ceně vstupenek 200 Kč)
- *národní fotbalový tým...*6 mil.Kč/zápas (při průměrné návštěvnosti 20 000 lidí a ceně vstupenek 300 Kč)

Za rok se na stadionu odehraje průměrně:

- 15 zápasů 1.ligy...22,5 mil.Kč
- 2 zápasy poháru ČMFS...2 mil.Kč
- 1 zápas evropského poháru...5 mil.Kč
- 3 zápasy národního fotbalového týmu...18 mil.Kč.

Celkové roční příjmy z prodeje vstupenek jsou 47,5 mil.Kč.

b) Pronájem

- 1.FC Brno a.s...7 mil. Kč/ročně
- Sport-bar, sázková kancelář, casino, obchody, restaurace a ostatní zařízení podobného typu...1,5 mil. Kč/ročně
- Reklamní plochy...4 mil. Kč/ročně
- Místa k parkování...2 mil. Kč/ročně (v době konání zápasů)
- Koncerty a kulturní akce...1 mil. Kč/ročně

Předpoklad celkových ročních příjmů z pronájmu je 15,5 mil.Kč.

Předpokládané roční provozní příjmy tvořené ze vstupného a z pronájmu se tedy odhadují asi na **63 mil.Kč**.

▪ VÝDAJE

Předpokládané roční provozní výdaje, kam spadají provoz, běžná údržba a revize, jsou odhadovány asi na **10 mil.Kč**.

5.4.Shrnutí návrhu financování

Každý rok by tak za výše uvedených podmínek příjmy převyšovaly výdaje o 53 mil.Kč. U podobného projektu nelze počítat s tím, že by se celá výše investice vrátila v blízké době v podobě finančních toků. Význam projektu pro město spočívá především ve zviditelnění, v růstu cestovního ruchu a přilákání nových investorů do regionu. Proto je třeba uvedených 360 milionů korun z městského rozpočtu brát jako investici do rozvoje prestiže města. Podobná je situace ohledně dotace ze státního rozpočtu, kde jde především o to přispět na vybudování vhodných prostor pro mezinárodní zápasy, jedná se tedy o investici do národní sportovní reprezentace. Stejně tak i zmíněné dotace z Evropské unie jsou nevratného charakteru. Z toho vyplývá, že o finanční výhodnosti projektu bude třeba přesvědčit především soukromého investora.

Nejschůdněji se tak jeví jedna z forem PPP, kdy by zadavatelem a vlastníkem stadionu bylo město Brno. Brno by poskytlo pozemky, soukromá firma (nebo více firem) by projekt z větší části financovala s tím, že by jí byly placeny pravidelné roční

splátky. Město by stadion vlastnilo a provozovalo. Splátky by tedy byly spláceny z těchto provozních příjmů. Předpokládaná doba spolupráce by byla asi dvacet let. Roční splátka by se mohla pohybovat kolem 45 milionů korun. Za daných podmínek by soukromý investor při investici 750 milionů korun díky projektu přišel k zisku asi 150 milionů Korun. Investice by se pro soukromý sektor stala výnosná v sedmnáctém roce spolupráce. Délka spolupráce a výše splátek již však záleží na konkrétní dohodě mezi veřejným a soukromým sektorem. Doporučil bych část příjmů ze zápasů 1.FC Brno poskytnout tomuto klubu. Přispělo by to tak k motivaci klubu, přilákat na nový stadion co nejvíce diváků. Podle mých výpočtů by bylo ideálních 10 procent z příjmů připadajících na zápasy 1.FC Brno, což za daných podmínek představuje asi 3 miliony korun ročně. Přehled předpokládaných příjmů a výdajů z provozu stadionu je uveden v následující tabulce.

Tabulka 6 Předpoklad ročních příjmů a výdajů

Příjmy	<i>Předmět příjmů</i>	<i>Předpokládaná výše příjmů (v mil.Kč)</i>
	vstupné	47,5
	pronájem	15,5
	Příjmy celkem	63
Výdaje	<i>Předmět výdajů</i>	<i>Předpokládaná výše výdajů (v mil. Kč)</i>
	provozní	10
	10% ze vstupného na zápasy 1.FC Brno	3
	Pevná roční splátka soukromému investorovi (20 ročních splátek)	45
	Výdaje celkem	58

Jak vyplývá z tabulky, za daných podmínek roční příjmy převyšují výdaje, do kterých jsou započítány i splátky, o 5 milionů korun. Ty by tedy připadly městu, které tak nese provozní riziko. Samozřejmě pokud by divácký zájem o fotbal výrazně stoupl, jednalo by se pro Brno o výnosnou investici i co se týče návratnosti finančních prostředků. Toto ale záleží na několika faktorech, z nichž nejdůležitější je asi úroveň zápasů domácího fotbalového celku. Nejen kvalitní zázemí a občerstvení, kryté tribuny a dobrá atmosféra lákají diváky, ale především dobré výkony a výsledky. Není to tak

dávno, co Za Lužánky chodily pravidelně návštěvy kolem 30 000 diváků, proto si myslím, že by si diváci na totéž místo našli cestu znovu a projekt by tak byl výnosný nejen pro soukromého investora, ale i pro Brno.

6. Závěr

Jak vyplývá z názvu této bakalářské práce, podstatou bylo zpracovat podnikatelský záměr stavby nového fotbalového stadionu v Brně. Vzhledem ke složitosti zvoleného tématu jsem ale v práci shromáždil jen některé podklady pro daný podnikatelský záměr a věnoval se především stručnému návrhu řešení a zjištění realizovatelnosti projektu. Snažil jsem se sehnat a dát do logických souvislostí veškeré informace, které s tématem souvisejí a podle nich také vyvodit závěr, zda se i na příslušných místech tímto projektem zabývají. Ne všechny informace si vzájemně odpovídaly, některé názory a postoje ohledně projektu se lišily. Vzhledem k poměrně velkému množství zdrojů, včetně těch nejaktuálnějších, se mi však podařilo získat o situaci ucelený přehled, tedy i formulovat návrh řešení a posoudit proveditelnost projektu.

Z textu této práce vyplývá, že projekt stavby nového fotbalového stadionu v Brně je realizovatelný. Ideálně se jeví využít ke stavbě dobře situované pozemky areálu Za Lužánkami, které jsou nedaleko centra a jsou bez problému dostupné městskou hromadnou dopravou z většiny městských částí. Oprava současných stadionů v areálu vzhledem k jejich havarijnímu stavu nepřipadá v úvahu, stadiony se budou muset zbourat. Místo pro fotbalový stadion zůstává totožné s místem, kde nyní stojí a chátrá ten starý. Prostory, které vzniknou po zbourání zimního stadionu, bude vhodné využít k vybudování potřebných míst k parkování.

Podle informací, které se mi podařilo získat, se na projektu pracuje i na příslušných místech. Angažuje se i město Brno, bez jehož podpory by se stavba nového stadionu bezesporu nemohla uskutečnit. Počítá se také s podporou státu, s dotacemi z fondů Evropské unie a nezbytná bude také finanční podpora soukromého investora.

Doufám jen, že co se týká tohoto nadějně se rozjíždějícího projektu, nezůstane jen u slov a návrhů, ale skutečně dojde k jeho realizaci, a tím i k vyzdvihnutí sportu v rámci Brna, regionu i celé České republiky.

7. Seznam použité literatury

- [1] BLACKWELL, Edward. *Podnikatelský plán*. 1993. 134 s. ISBN 80-901454-1-8.
- [2] BUTOROVÁ, Pavla. *Dotace ve stavebnictví*. 2004. 28 s. ISBN 80-86229-84-X.
- [3] FIALA, Petr. *Evropská Unie*. 2003. 743 s. ISBN 80-85603-76-4.
- [4] *Fondy EU: glosář základních pojmů*. 2005. 79 s. ISBN 80-239-6121-7.
- [5] FOTR, Jiří. *Podnikatelský plán a investiční rozhodování*. 1995. 178 s. ISBN 80-85623-20-X.
- [6] *Gól, fotbalový a hokejový týdeník*. 19/2001. 32 s. ISSN 0323-0686
- [7] LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance*. 2005. 115 s. ISBN 80-214-2870-8.
- [8] MUSGRAVE, Richard, Abel. *Veřejné finance v teorii a praxi*. 1994. 581 s. ISBN 80-85603-76-4.
- [9] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření obcí a rozpočet*. 1997. 289 s. ISBN 80-8596-334-5.
- [10] PricewaterhouseCoopers. *Projekt Ponava. Výstup č.1 – Analýza mezinárodní praxe a možnosti využití PPP*[online]. [cit. 2007-05-08]. Dostupné z WWW: <http://www.ponava.cz/cz/vystupy-poradce/>
- [11] PricewaterhouseCoopers. *Projekt Ponava. Výstup č.2 – Strategická analýza rozsahu a potřeb statutárního města Brna a Jihomoravského kraje za účelem posouzení možnosti vybudování sportovního a volnočasového centra* [online]. [cit. 2007-05-06]. Dostupné z WWW: <http://www.ponava.cz/cz/vystupy-poradce/>
- [12] *Reforma veřejné správy. Odbor přípravy pracovníků ve veřejné správě. Vstupní vzdělávání pracovníků veřejné správy pro vysokoškolsky vzdělané pracovníky. Úsek 3. Veřejná ekonomie a finance*[online]. [cit. 2007-03-14]. Dostupné z WWW: <http://www.mvcr.cz/reforma/zpravy/priprava/vysokosk/usek3.html>
- [13] *Regionální politika – Inforegio. Fond soudržnosti ve stručnosti* [online]. [cit. 2007-03-27]. Dostupné z WWW: http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/proc/cf_cs.htm
- [14] *Schválený rozpočet kapitálových výdajů města na rok 2007* [online]. [cit. 2007-05-04]. Dostupné z WWW: <http://www.brno.cz/index.php?nav01=2214&nav02=1117&nav03=1127&nav04=7148>
- [15] STIGLITZ, Josef, E. *Ekonomie veřejného sektoru*. 1997. 661 s. ISBN 80-7169-454-1.

- [16] ŠELEŠOVSKÝ, Jan, JAHODA, Robert. *Veřejné finance v ČR a EU*. 2004.158 s.
ISBN 80-210-3410-6
- [17] www.1fcbrno.cz [online]. [cit. 2007-02-25].
- [18] www.1fcbrno.cz/index.php?modul=clanek&str=clanek_cely&id=980 [online].
[cit. 2007-02-25].
- [19] www.brnensky.denik.cz/publicistika_sport/stadion_fotbalovy_narodni20070.html
[online]. [cit. 2007-04-04].
- [20] www.brno.cz/toCP1250/primator/index.php?pg=dotazy [online]. [cit. 2007-05-12].
- [21] www.fcbrno1913.cz/fotogalerie.php [online]. [cit. 2007-03-02].
- [22] [www.fotbal.idnes.cz/stadion-s-oznaceni-elite-cesko-nema-d7l-
/fotbal.asp?c=A070417_170753_fotbal_mn](http://www.fotbal.idnes.cz/stadion-s-oznaceni-elite-cesko-nema-d7l-/fotbal.asp?c=A070417_170753_fotbal_mn) [online]. [cit. 2007-04-14].
- [23] www.pppcentrum.cz/ [online]. [cit. 2007-05-06].
- [24] www.soccerstats.com/2kcrowd.asp?league=spain&rankby=5 [online].
[cit. 2007-05-03].
- [25] www.strukturalni-fondy.cz [online]. [cit. 2007-05-05].
- [26] [www.uefa.com/competitions/euro/organisation/venueguide/city=1/
newsid=535560.html](http://www.uefa.com/competitions/euro/organisation/venueguide/city=1/newsid=535560.html) [online]. [cit. 2007-05-03].

8. Seznam použitých zkratk

ČMFS – Českomoravský fotbalový svaz

EAGGF - Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (*European Agricultural Guidance and Guarantee fund*)

ERDF - Evropský fond regionálního rozvoje (*European Regional Development Fund*)

ESF - Evropský sociální fond (*European Social Fund*)

EU – Evropská unie

FIFA - *Fédération Internationale de Football Association* - fotbalová organizace sdružující 207 fotbalových asociací na světě

FIFG - Finanční nástroj pro podporu rybolovu (*Financial Instrument for Fisheries Guidance*)

PPP – *Public-Private-Partnership* - poskytování veřejných služeb prostřednictvím spolupráce veřejného a soukromého sektoru

UEFA - *Union of European Football Associations* - hlavní řídící organizace evropského fotbalu

NUTS – *Nomenclature of Units for Territorial Statistics* statistické územní jednotky Evropské unie

9. Seznam příloh

Příloha č. 1..... Schválený rozpočet kapitálových výdajů města Brna na rok
2007 v tisících Kč (přiložena pouze část týkající se tělovýchovné činnosti)

Příloha č. 2.....Foto - stadion Za Lužánkami v době plného provozu

Příloha č. 3.....Foto - vyprodaný stadion Za Lužánkami v roce 1996

Příloha č. 4.....Foto - stadion Za Lužánkami v posledním roce provozu

10. Přílohy

Příloha č. 1 Schválený rozpočet kapitálových výdajů města Brna na rok 2007 v tisících Kč (přiložena pouze část týkající se tělovýchovné činnosti)

Název investiční akce	Rok zaháj. dok.		Celkové RN investice	Z toho: hrazeno m. Brnem	Skutečnost k 31. 12. 05	OS 2006	SR 2007	Rozpočet 2008	Další léta
Ostatní tělovýchovná činnost									
Revitalizace území Ponava	2007		0	0					
Investiční transfer VÚT Brno - víceúčelová sportovní hala	2006	2006	25 000	25 000		25 000			
Umělý trávník 3. generace	2006	2006	8 500	8 500		0			
Investiční transfer SK a AC MS Brno - rek. fotb. atletického stadionu	2006	2006	10 000	10 000		10 000			
Projekt Ponava	2006	2006	10 000	10 000		10 000			
Investiční transfer na sportovní zařízení						22 200	40 000		
Investiční transfer na veřejná sportoviště						13 500	12 000		
Rekonstrukce haly Rondo; zvýšení ZK STAREZ-SPORT, a. s.	2005	2006	40 000	40 000	10 000	30 000			
Veřejné kluziště Vodova - rek. techn. chlazení a soc. zázemí	2004	2006	1 700	1 700		1 700			
Výstavba fotbalového stadionu za Lužánkami	2003	2012	900 000	360 000	1 825	0	0	2 000	356 175
Měst. baseballový stad. v Brně - zvýš. základ. kapit. STAREZ-SPORT a. s.	2001	2006	66 365	56 365	50 052	11 258			
Celkem			1 061 565	511 565	61 877	123 658	52 000	2 000	356 175

Zdroj: <http://www.bрно.cz>

Příloha č. 2 Stadion Za Lužánkami v dobách svého plného provozu

Zdroj: <http://www.fcbrno1913.cz>

Příloha č. 3 Vyprodaný stadion Za Lužánkami v roce 1996

Zdroj: <http://www.fcbrno1913.cz>

Příloha č. 4 Stadion Za Lužánkami v posledním roce provozu

Zdroj: <http://www.fcbrno1913.cz>